VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXIX. évfolyam
8655. szám
8 oldal 30 bani
Vasárnap
1973.
január 21.

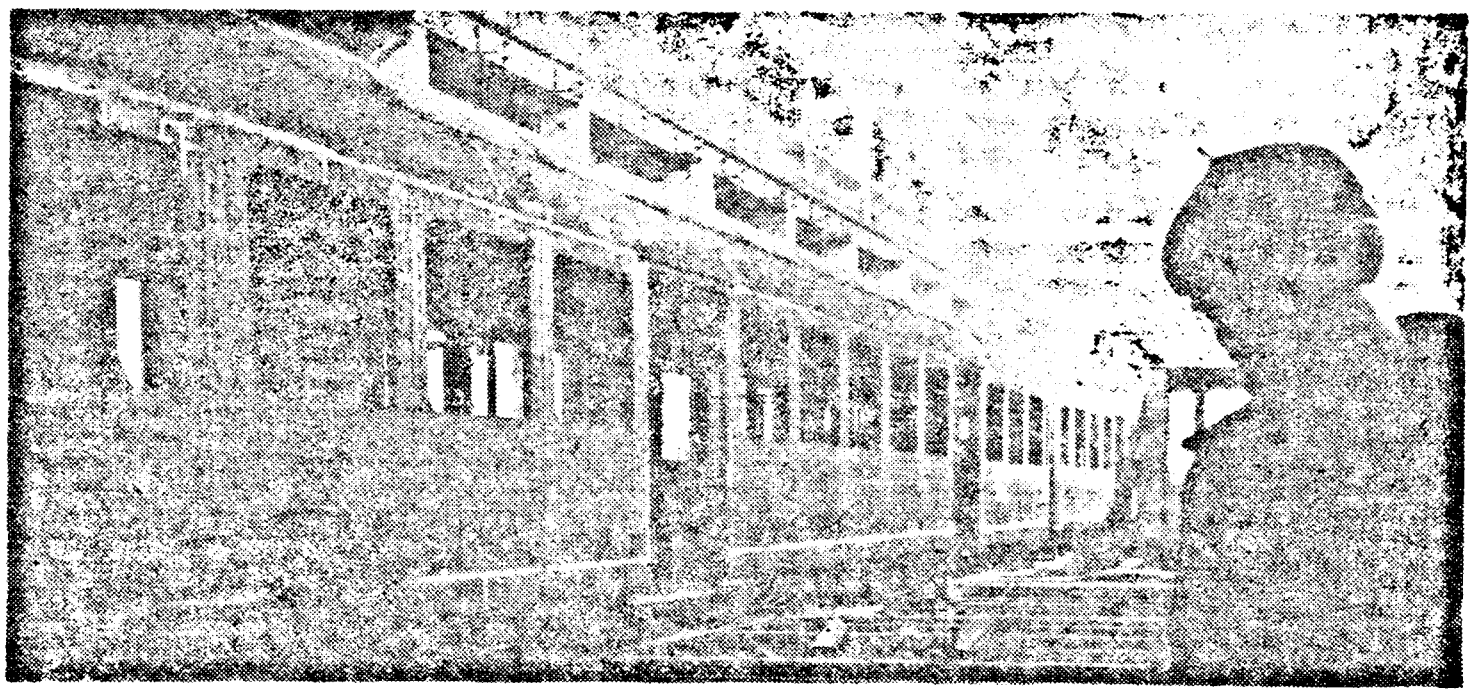

A Vagongyár 2-es részlege sorozatban gyártja a helyi érdekű forgalom újtípusú személyvagonjait.

Amire a dolgozók közgyűlésén figyelni kell:

Az ütemes terveljesítés

Arad megyei vállalatok szigorú számokba zárt év elejí megvalósításait lapozgatjuk. Csak egy minősítés illik rájuk: finomvegyes. Mert ha a Szerszámgépgyár vagy a Bútorgyár teljesítménye minden dicséretet megérdemel, több üzemben, mint például a Vagongyárban vagy a textilgyárban lemaradás mutatkozik. Az okok felsorolása után minden alkalommal ott a fogadkozás: bepótoljuk.

Eszünkbe jut, hogy ha a szív zakatolni kezd, a többi szerv sem működik már tökéletesen. Ha egy üzem létének fő célja, a termelés akadozik, azt megérzi minden „ereszléke", ember, gép egyaránt. A hóvégi, évvégi és mindenféle hajrá gépeket, és ami még fontosabb, idegeket koptatnak el idő előtt.

Három aradi vállalatban, a Vagongyárban, a textilgyárban, valamint a Szesz- és Élesztőgyárban kutattuk az ütemes termelést biztosító feltételeket. Közhely, hogy sok még a tennivaló. A legfontosabb: a szemlélet megváltoztatása. Semmilyen hajrá nem helyettesítheti a nyugodt, ütemes termelőmunkát. Termékeink minősége, munkásaink egészsége követeli ennek végleges tudósítását a hamarosan sorra kerülő vállalati közgyűléseken.

(Ankétunkat lapunk III. oldalán közöljük).

Heti tükör

Az 1973-as esztendő — mint egyébként várható volt — a gazdag politikai események jegyében indult. Az ötéves terv határidő előtti — négy és fél év alatti megvalósítása immár nemcsak terv —, január elsejétől mindannyiunk számára **határozott munkaprogram**, s a dolgozók vállalásaival kiegészített és javított állami terv teljesítése megkezdődött. Mint már hírül adtuk: eredményesen; **az első dekád** — egyelőre erről vannak pontos adataink — **feladatait országos szinten teljesítették és túlszárnyalták.** A további erőtartalékok feltárása folyamatban van, erre felhasználjuk az összes eddigi jó tapasztalatainkat, azokat az új hagyományokat is, melyeket szocialista életünk teremtett. Ezek közé sorolható **a megyék közötti vetélkedés**, s aki figyemesen elolvasta azt a keddi lapunkban közzé tett felhívást, melyet a Máramaros megyei néptanács intézett az ország összes megyéihez, felfigyelhetett arra, hogy ez **számos új elemet** tartalmaz, amit majd az Arad megyei válaszban — mely minden bizonnyal hamarosan megszületik — is figyelembe kell venni. Hisz

VÖRÖS LOBOGÓ

(Folytatása a II. oldalon)

Hóhivogató

Esik, ismét esik, sáros, lalyakos, ősszülő telünk csak hajszálainkra tud már havat szórni.

Pedig a hételei rövid hótakaró nemcsak a gyerekeknek csiholt örömöt s kedvet, mi magunk is — bevallva, bevallatlan — frissebben, jókedvübben indultunk munkába.

— Mi történt? — kérdeztem ismerősömet, látva csillogó szemét, reggel, munka előtt.

— Havazik — mondta felvillanyozva, gyermek-lánggal, gyermek-lelkesedéssel, s milyen jó, hogy megőrzünk valamit abból a tiszta érzelemvilágból, melyet de csúful is megcsonkit és elfásit az élet.

Aznap — a havazás napján — lakásom erkélyéről néztem a kis blokkvilágot.

A srácok — lehetfek vagy húszan — masszív védőfalakat, bástyákat, fehér várakat emeltek, s igy indultak a csatába.

Mint egykor apáik, nagyapáik, ugyanolyan fegyvernemekkel — a hógolyó —, a szánkótechnika formájában szinte semmit sem változott.

Ám a harc taktikája és szabályzata már igen: a gyerekek — s ebben már megelőztek bennünket — eltiltották az olyan embertelen harci eszközöket, mint a kavicsos- vagy fagyasztott hógolyó, s örömmel láttam, hogy — hogy is mondjam csak? — harci etikájuk is magasabb és korszerűbb, mint az egykori.

És mi mindenre jó egy ilyen hócsata, ha egy kicsit is nevelő célzattal szemléli az emberl Mert ha nem ismernénk eléggé gyermekeinket, ilyenkor egy rövid félóra alatt megtudhatjuk, kiben van több bátorság és kezdeményezőerő, szervezőkészség és emberi érzés, ki gyávább, nyafogósabb, elkényeztetettebb, közösségtől visszahúzódóbb — nem vész hát el az idő, melyet — (ha egyáltalán jut rá) a hócsata, a hócsaták, s a hócsatákhoz hasonló játékok szemlélésére lecsereljük.

Pedig — sajnos — az idővel rosszul állunk, ha marad is egy kicsi, azzal sem gazdálkodunk jól eléggé.

Aztán, amikor a hajakat behavazza az élet tele, itt is ott is felhangzik a sóhaj:

— Másként is lehetett volna.

Emberek vagyunk, előzzük meg a későbbi megbánásokat.

És hivjuk, évről évre, télről télre, hivjuk csak, hivogassuk a szép fehér havat, gyermekeink örömét, ifjúságunk emlékeztetőjét.

Mert aki örülni tud a tisztaságnak, örökké ember marad.

K. S.

A bőséges termés biztosítása érdekében

A mezőgazdasági kísérleti állomások és megyei mezőgazdasági igazgatóságok szakemberei, főiskolai tanerők és nagy tapasztalatú agronómusok nemrégiben országszerte ellenőrizték az őszi vetések állapotát, hogy megjelöljék a trágyázás és a növényápolás módját. Minthogy megfelelő és legnagyobbrészt kiváló hozamú vetőmag fajtákat vettek igénybe, a búza és a többi őszi növény állapota általában jó, a kikelés és a növénysűrűség egyaránt megfelelő. Tekintve, hogy az őszi vetés során a túl sok csapadék és az ezzel összefüggő késedelem miatt a búzatermesztési technológia előírásait nem alkalmazhatták maradéktalanul, most a normális növényfejlődéshez, a nagy terméseredmények biztosításához műtrágyát kell használni, hogy tavaszra a növényeknek kellő tápanyaguk legyen, jól fejlődhessenek. A Mezőgazdasági, Élelmiszeripari és Vízügyi Minisztérium ajánlotta az oktatási, a kutatási, valamint az agrokémiai laboratóriumokban dolgozó szakembereknek, hogy a termelőegységek szakembereivel együtt a földparcellák sajátosságaitól függően állapítsák meg a szükséges nitrogéntrágya mennyiségét és alkalmazásának módját. Az egész műtrágyamennyiséget a vegetáció megkezdéséig szét kell szórni a földeken.

A maximális hatékonyság érdekében a műtrágyát használjuk körültekintően. Fordítsunk különleges figyelmet a műtrágyaszóró eszközökre, hogy elkerüljük a talaj ledöngölődését és a növények pusztulását. Szintén ebben az időszakban le kell vezetni a fölös vizet a földekről. Ennek érdekében vízlevezető árkokat, csatornákat ássunk.

A búzaföldeken ezekben a napokban és a tavasz folyamán végre kell hajtani az összes növényápolási munkákat, hogy a búza jól fejlődjön és kiváló termést hozzon.

Lapunk tartalmából:

● **A falusi filmfesztivál két hónapja**
(IV. oldal)

● **Megünnepelték Ioan Slavici születésének 125 évfordulóját**
(V. oldal)

Ankéton — kantin-éttermekben (I.)

1971 áprilisában jelent meg az alkalmazottak kantin-éttermeinek megszervezéséről szóló törvény. A törvényt abból a célból szavazta meg a Nagy Nemzetgyűlés, hogy javuljon a kantin-éttermek tevékenysége, hogy megfelelő árakon jó minőségű és változatos készítményeket szolgáljanak fel az alkalmazottaknak, nyugdíjasoknak és a családtagoknak. Röviddel ezután, júniusjúliustól, Aradon is megalakult négy nagy kantin-étterem (később, 1972 júliusában az IJECOOP is létesített egy szerényebb felszereléssel és tevékenységi körrel rendelkező kantin-éttermet). A nagy kantin-éttermek tehát másfél éves múltra tekinthetnek vissza. Hogy menynyire volt eredményes ez a tevékenység, milyen megvalósításokat értek el, illetve mi a rossz, a változtatásra, megoldásra váró probléma — ezt vizsgáltuk meg a minap — a kantin-éttermekben lefolytatott ankétunk során. A tapasztaltakról az alábbiakban számolunk be.

A feltételek kitűnőek, de...

Modern, csupa üveg, emeletes épület. A földszinten büfé, raktárhelyiségek, iroda. Széles lépcsőfeljárat vezet az emeleten lévő tágas, világos ebédlőbe és a korszerű, ragyogó konyhába. Ez a Vagongyár mellett működő, 1971 decemberében használatba adott kantin-étterem. Aradon a legmodernebb berendezéssel, konyhai felszereléssel (hűtőberendezések, burgonyahámozó gép, háztartási robot, villanyhűtők, gőzkazánok, villanyrostély, mosogatógépkönnyítik a munkát), legjobb feltételekkel rendelkezik. Naponta reggel 6-tól este 22 óráig tart nyitva.

Ami jó ebben a kantin-étteremben:

— naponta átlagban 14 ételféleség között válogathatnak a bérletesek, vendégek;

— sikerült megszervezniük — az üzem vezetőségének támogatásával — az alkalmazottak ellátását is uzsonnaszünet idején; négy büfét létesítettek az üzem belterületén. E büfék órarendje is megfelelő: délelőtt 8—11, délután 13—16 óra között tartanak nyitva, s a konzervek, kompótok, cigaretta, kenyér, csokoládé felvágott mellett, a kantin-étterem konyhájának készítményeit (rántotthús, fasirt, lángos, kolbász, túrósbukta, különféle sütemények) is árusítják. Vajon a szomszédos Faipari Kombinát vezetőségével, nem lehetne szót érteni, hogy ott is létesítenének egy ilyen kis büfét?! A dolgozók örülnének neki.

Jónéhány dolgot azonban helytelenítünk, de nemcsak mi. A panaszkönyv bejegyzései szerint azok is, akik itt étkeznek, valamint a társadalmi ellenőrző csoportok, melyek több hibára hívták fel a kantinvezető figyelmét.

Elsősorban is a higiéniai szabályok betartásával, a tisztasággal volt baj. Azért

BÁLAJ KATALIN
SZABÓ JÁNOS

(Folytatása a II. oldalon)

Ankéton — kantin-éttermekben (I.)

(Folytatás az I. oldalról)

használtunk múlt időt, mert az utóbbi időben — a többszöri figyelmeztetés eredményeként — valamelyest javult a helyzet.

A panaszkönyv több bejegyzése utal arra, hogy nincs elegendő evőeszköz, pohár. Frunzău Nicolae felelős ezt így kommentálta: — December 31-én kaptunk 400 poharat, ezt azonban addig nem adhatom ki, amíg nem foglaljuk leltárba. (Megjegyzésünk: az eltelt három hét alatt nem volt erre idő?) Ami az evőeszközöket illeti — tálalásnál rendszerint megfeledkeznek a késekről — Frunzău Nicolae szerint napok kérdése és rendeződik ez is. Az üzem vezetőségétől ígéretet kaptak a készlet kiegészítésére.

Ugyancsak a negatívumok közé sorolnám a kantin-étterem büféjének első osztályú árjegyzékét.

— A Közélelmezési Tröszt vezetősége így akarja megakadályozni azt, hogy a büfé olcsó kocsmává degradálódjon, — mondja a felelős.

Véleményünk szerint nem ez az útja-módja a probléma elintézésének. Akadna bizonyára okosabb megoldás is, csak gondolkozni kellene rajta. Hisz munkásemberek kantin-étterméről van szó, nem első osztályú vendéglőről!

„Hiánycikk" a támogatás

Azonkívül, hogy az üzem alkalmazottai mellett idegen személyek is étkezhetnek itt, más olyan változás nem történt az UTA kantin-éttermében, amely az új elnevezés jogosultságát magyarázná. Másfél év alatt majdnem semmi sem változott, egy lépéssel sem haladtak előre.

A patronáló üzem — úgy tűnik — „levette a kezét" az egységről, hogy képletesen fejezzük ki magunkat. Feladata volna a kantin-étterem anyagi alapjának fejlesztése. S ezzel szemben mit mutat a terep, a gyakorlat?!

A modern autoklávokon kívül, az UTA kantin-étterem egész felszerelése — mindenek előtt a konyhai — megérett a kicserélésre. A finom házisütemények egy, a múlt századból itt felejtett, deszkadarabokkal fűtött sütőben készülnek. (Villanysütőt hiába kértek). Ugyancsak fával fűtött tűzhelyen pirul a rostonsült. Még 1948-ban vásároltak Medgyesen egy használt (80 százalékos kopású) burgonyahámozó gépet, amely három napig működik, hat napig javítják. Két éve használhatatlan a fagylaltkészítő gép. Hiába kérték — ki tudná megmondani, hányszor? — megjavítását, az üzem vezetősége nem gondoskodott szakemberről... De nem rendelkeznek megfelelő hűtőberendezéssel sem.

Amikor megkérdeztük Hunyadi Mária könyvelőt, mire is volna első sürgősségi fokon szükségük, pillanatnyi gondolkodás nélkül sorolta:

— Először is villanytűzhelyre, egy háztartási robotra, villanysütőre, hűtőszekrénnyel ellátott vitrinre, kávéfőzőgépre... E két utóbbira a leendő büféhez...

Ugyanis az UTA kantin-éttermének nem hogy az üzem területén nincsenek büféi vagy legalább mozgó elárusító egységei, de eddig nem sikerült büfét létesíteni a kantin-étteremben sem. Helyiség van, meg is felelne, csak éppen a berendezése húzódik hosszú hónapok óta. Elsősorban az anyagiak miatt. Noha a kantin-étterem számára állandó jövedelmi forrást jelentene. Lehetőség nyílna a konyha több termékének (sütemények, disznóaprólékok: kolbász, véres, májas stb.) értékesítésére. Ugyanis az UTA kantin-étterem egyetlen a városban, amelynek mellékgazdasága is van: 33 darab sertésállománya.

A konyha igen-igen korlátozott kapacitása, a roppant szűkre méretezett anyagi alap ellenére is az UTA kantin-étterem megtalálta a lehetőségét annak, hogy plusz jövedelemre tegyen szert. Ehhez azonban legalább a büfé mielőbbi megnyitására volna szükség.

Ennek nemcsak az a 800—850 dolgozó örülne, aki naponta itt étkezik, de a környék sok háziasszonya is, hisz az UTA kantin-étterem konyhája elismerten jó. Igyekeznek változatos, ízletes, kalóriadús menüt összeállítani minden napra (választani lehet a többféle fogás között), éléskamrájuk tele van. Az idei téli hónapokra például nem kevesebb mint 13 020 kiló krumplit tároltak, 1220 kg vöröshagymát, 136 kg fokhagymát, 2229 kiló zöldségfélét, 5253 kg száraztésztafélességet, 586 — egyenként 5 kg-os — doboz paradicsompasztát raktároztak és nagyon sok savanyúságot tettek el.

Érdemes volna jobban, sokkal jobban kiaknázni a kantin-étterem vezetőségének jó gazdaszellemét, az itt dolgozó kollektiva felkészültségét, mindenekelőtt a konyha kapacitásának növelése, a felszerelés korszerűsítése révén. Ezáltal itt is nagyobb lehetőség nyílna az ételféleségek választékának bővítésére, gospodina-típusú konyhakész termékek előállítására...

Nem árt már most gondolni arra is, hogy az Aurel Vlaicu úti új lakónegyed kiépítésével, ennek a kantin-étteremnek a forgalma jelentősen növekedni fog.

Valamivel jobb a helyzet

a December 30 textilüzemek II részlegén, közismert nevén a Teba kantin-étteremben. Ám ez jórészt annak tudható be, hogy az átálláskor jobb körülményeket „örököltek", hiszen itt közvetlenül erre a célra épült helyiségben van az étkezde. Ami viszont az ételek változatosságát, és az eddigi más vonatkozású tevékenységet illeti, az a kantin vezetőjének, Kovalik Józsefnek a jó gazdaszellemét, Chitan Borbála főszakácsnő és Tătar Paulina (utóbbi a házi süteményeket készíti) lelkiismeretes, hozzáértő munkáját bizonyítja.

Helyszűke miatt nem sorolhatjuk fel az egyes napok étrendjét, hiszen átlagban naponta kétféle levest, második fogásként pedig 3—4-félét főznek, s ehhez jön még a házi sütemény. E helyett hadd idézzük néhány állandó előfizető válaszát arra a kérdésünkre, hogy meg vannak-e elégedve az ebéd minőségével?

POPA ANA, raktári munkásnő: — Amióta kisgyermekem van, egyetlen váltásban dolgozom, s naponta itt étkezem. Ízletesen, változatosan főznek.

KETTENSTOCK ÁDÁM, nyugdíjas: — Az Avram Iancu téren lakom. Több, mint egy éve ide járok ebédelni. Azt hiszem, ezzel mindent megmondtam, választ adtam arra, hogy jó a koszt a Teba kantinban.

VAGYON JÓZSEF, a karbantartó műhely asztalosa: — Régi előfizetője vagyok a kantinnak. Amióta kantin-étteremmé alakult, változatosabb lett a menü. De megjegyezném: talán évekkel ezelőtt, amikor a kantinnak volt saját mellékgazdasága, tartalmasabb, kalóriadúsabb volt az ebéd, nagyobbak voltak az adagok.

Mi az, ami még a Teba kantin-étterem megvalósításai közé tartozik? Elsősorban a büfé létesítése és működése. Reggel 9-kor a büfésnő az üzemosztályokon lángost, friss süteményt, törökkávét stb. árusít. Majd 11—12 óra között az étterem előcsarnokában vásárolhatnak a büféből a fogyasztók kész- és félkész ételeket, konzerveket, házi süteményeket stb.

— Jórészt ezeknek a készítményeknek a forgalmazása révén tavaly több mint 18 ezer lejnyi jövedelmet realizáltunk, amit főleg a koszt feljavítására használhatunk fel — mondotta ottjártunkkor Vuicin Felicia, a kantin könyvelőnője.

Itt esetenként esküvőket, társas összejöveteleket rendeznek s ilyenkor a kantin-étterem személyzete gondoskodik ételről, italról, no meg a kiszolgálásról. Ez is hoz valamit a konyhára. A helyben étkezőkön kívül jelenleg több mint 200 adag ebédet visznek haza a környék lakói, a gyár jelenlegi vagy volt alkalmazottai, de mások is. S nagy a keletje a „külső" fogyasztóknál is a házi süteménynek. Az igényeket, a jelenlegi felszereléssel, ki sem tudják elégíteni.

Ennyit az eredményekről, melyek azonban a kantin felelőse, de a kantin-bizottság nemrég megválasztott új elnöke, Badea Petru szerint sem nevezhetők kielégítőknek. Mert itt — mint ezt már említettük — nem hiányzik a gazdaszellem, a tenniakarás. De itt is szükség lenne (az étterem bútorzatának felújítása mellett) a konyhai berendezések egy részének kicserélésére, kiegészítésére. Azt tapasztaltuk: a kantin-bizottság új elnöke komolyan veszi megbízatását, s ha kellő támogatást kap az üzem vezetőitől, nem kevésbé a szakszervezeti bizottságtól, pár hónap múlva elmondhatják: a Teba kantin-étterem valóban méltó erre az elnevezésre.

A „szükségletek listájából" néhány kérés teljesítésére határozott és pozitív ígéretet kaptak az üzem vezetőitől (várják a beígért új húsdarálót, a hűtőszekrényt, a mosógépet, a zöldségszeletelő robotot, a burgonyahámozó gépet stb.) és már tervezgetik: miként tehetnék változatosabbá a kantin-étterem tevékenységét. Az előcsarnokban lévő büfét áthelyezik, nagyobb területet biztosítanak számára. Kérték (egyelőre eredménytelenül), hogy engedélyezzék az üzem területén egy büfé létesítését és működését. Így, valamint a konyha, a sütőkemencék kapacitásának növelésével lehetővé válna, hogy mindhárom váltásban friss uzsonnát, kávét és egyebeket árusítsanak a munkában lévőknek. Azután ki szeretnék fejleszteni a blokk-konyha rendszert. Több és változatosabb félkészételeket, házi süteményt készíthetnének és adhatnának el az alkalmazottaknak és a környék lakóinak egyaránt. Mindezekkel a háziasszonyok gondjain könnyíthetnének és további jövedelmet biztosíthatnának a kantinnak, ami szintén a fogyasztók javát szolgálná.

Heti tükör

(Folytatás az I. oldalról)

nemcsak arról van szó, hogy a helyiparban, a községgazdálkodásban, az építőiparban, az oktatásban, stb., stb. újabb és újabb mennyiségi vállalásokat tegyünk, vagy arról, hogy bővül kötelezettségvállalásaink hatósugara, hanem arról is, hogy azok egyre magasabb minőségi kritériumokat tűznek célul maguk elé. Ez pedig semmiképp sem elhanyagolható abban az öt éves tervben, melyet párt- és állami dokumentumaink a minőség ötéves tervének neveznek.

Azt mondtuk fentebb, hogy az idei év a gazdag politikai események jegyében indult. Hadd hangsúlyozzuk: az elmúlt hét politikai eseménynaptára különösen sűrűnek bizonyult, hiszen mint ismeretes, országszerte megkezdődtek a megyei pártkonferenciák, a vállalatokban a dolgozók közgyűlései, a városokban községekben, intézményekben, szövetkezetekben a bíráskodási bizottságok választásai, folynak a lakóbizottsági választások, valamint a Szocialista Egységfront jelöltjeinek találkozói a választókkal azokban a megyékben, ahol megüresedtek a képviselői mandátumok.

— S mindez szocialista demokráciánk, demokratikus közéletünk széles körű megnyilvánulásait jelenti.

A tegnapi lapok közzé tették pártunk főtitkárának a Iasi megyei pártszervezet konferenciáján elhangzott átfogó beszédét, mely újból leszögezi azt a hatalmas szerepet, melyet a pártszervezetek a szocializmus és kommunizmus egész építés; programjának megvalósításában betöltenek. Azt, hogy „társadalmunkban el sem képzelhető egy probléma megoldása a párt jelenléte nélkül, anélkül, hogy a párt irányt szabna, meg ne mutatná azt az utat, melyen haladnunk kell", s hangsúlyozza, hogy ez nem az Alkotmányban és ünnepnapokon érvényesítendő elvont szólam — minden kommunista a maga munkahelyén a pártpolitika aktív harcosa kell hogy legyen. Amikor pedig a Iasi-i — egyébként rohamos ütemben fejlődő — gazdasági élet negatívumai kerültek terítékre — egy kicsit a mi üzemeinkre is gondoltunk. Arra például, hogy nálunk is vannak még gyárak melyeknek egyes osztályain korszerű berendezésekkel, másokban viszont csak kalapáccsal, vésővel és reszelővel dolgoznak; hogy az exportterv teljesítésében még nekünk is sok a tennivalónk, pedig a jelenlegi viszonyok között az exportterv teljesítése, a kooperáció döntő tényezője fejlődésünknek; vagy arra, hogy bár 1972 megyénk mezőgazdaságában kitűnő eredményeket hozott — melyet egyébként a napokban kitüntetett mezőgazdasági egységeink sikerei is bizonyítanak —, még mindig nem lehetünk megelégedve azzal, amit eddig tettünk ezen a téren.

Néhány nap múlva megyénkben is sor kerül a megyei pártszervezet konferenciájára. A küldötteknek és meghívottaknak külön figyelmébe ajánljuk: tanulmányozzák pártfőtitkárunk Iasi-i beszédét és az ott elhangzottak szellemében készüljenek megyénk e jelentős politikai eseményére.

Járművezető, ne nyúlj a pohárhoz!

Nem árt, ha visszatekintünk decemberre. A múlt év utolsó hónapjában sok volt a baleset.

Sok volt a halálos kimenetelű baleset.

Csupán december első felében öten vesztették életüket közutainkon.

Az ok?

A közlekedés szabályainak mellőzése.

Fölöslegesnek tartom valamennyi balesetet ismertetni. Egyről azonban bővebben beszélek.

December 8-án, reggel 8 óra körül a Chișineu Criș — Zerind közötti nemzetközi út mellett körülbelül 3 kilométerre Chișineu Criștől, egy ember feküdt. Akik meglátták, azt hitték, hogy elfáradt és lepihent. Később a milicia szervei megállapították, hogy az „alvó férfi" Roșca Teodor — 49 éves —, akit már előző este, tehát 7-én, elgázolt egy gépkocsi.

Az alapos helyszíni vizsgálat során a szakértők egybehangzó véleménye alakult ki, miszerint a gázolást, a legvalószínűbb, hogy egy piros színű Carpați tehergépkocsi követte el.

És megindult a nyomozás. Minden rendelkezésre álló erőt és technikai eszközt igénybe vettünk... és nem részletezem tovább, aznap, tehát 8-án, déli egy órakor

előzetes letartóztatásba helyeztük Fărcășiu Ioan-Petrut, az aradi vajgyár Chișineu Criș-i részlegének sofőrjét, aki tettét beismerte.

Hogyan is történt a gázolás?

Hetedikén 17—19 óra között F. I. P. monopolial kezdte és sörrel folytatta. Az első „startra" a Chișineu Criș-i kisipari szövetkezet géposztályán került sor. (Termelőrészlegen szeszes italt árulnak és fogyasztanak?!) Azután a Nagyszintye és Șepreuș közötti úton a csárdában, majd Nagyszintyén a büfében sörrel hűtötte a tömény italt. (Említést érdemel, hogy a szóban forgó járművezető aznap semmit sem evett.)

Hetedikén, este 19.30 óra körül illuminált állapotban Zerindre indult a 31 AR 641-es számjelzésű kocsival. Őrült sebességgel száguldott és elütötte a szabályosan közlekedő R. T.-t, aki hazafelé igyekezett. A sofőr ahelyett, hogy kórházba szállította volna az áldozatot, ahogy azt a törvények és az emberség megkövetelik, tovább hajtott. Az áldozat eszméletlenül ott maradt az út mellett egész éjszaka, és reggelre meghalt.

F. I. P. járművezető a gázolás után négyszer kereste fel az áldozatot, de nem volt erkölcsi ereje ahhoz, hogy segítséget nyújtson neki, hogy értesítse a miliciát. A súlyos tettre rövid idő alatt fény derült. És F. I. P. sajnálja a történteket. Csak így — sajnálja.

Decemberben több ankétot szervezett a milicia közlekedési osztálya. Sajnos, azt kell mondanom: szomorú tapasztalatokat szűrtünk le. A volán mellett nagyon sok szeszesitallal parfümözött vezetőt találtunk. Természetesen, szigorú büntetéseket szabtunk ki közutaink rémeire, akik peharazgatás után elvesztik józan ítélőképességüket és gyászba boríthatják egy-egy család életét.

Minden járókelőnek, minden járművezetőnek kötelessége azonnal értesíteni a milicia szerveit, ha ittas sofőrt vagy úrvezetőt lát, talán éppen saját életüket, vagy családtagjaik életét mentik meg ezzel.

A Fărcășiuhoz hasonlóknak pedig, úgy hiszem, a bíróság elég hosszú gondolkodási időt ad embertelen cselekedetük súlyának felmérésére.

VELEA GHEORGHE, milicista-alezredes

Amire a dolgozók közgyűlésén figyelni kell:

Az ütemes tervteljesítés

Harminc vagontípus — ezer gond

A hatalmas gyárudvaron — az új esztendőben most járok itt először a megszokott látvány fogad. A januári eső áztatta aszfalton fémalkatrészekkel zsúfolt elektromos targoncák nyargalnak s a teherautók vezetői is sebesen hajtanak, mintha a közutakon éreznék magukat.

Az üzemcsarnokokból alig szűrődik ki hang, a szellőztető nyílások békés gőzszalagot eregetnek. Az ajtókon belül azonban a zaj birodalma kezdődik. A zaj egyet jelent itt az igazi munkával.

Miközben a forgózsámolygyártó részlegen áthaladok, senki sem figyel rám, mindenki el van foglalva. Arra az összekapcsoló erőre gondolok, legyen a neve üzem vagy munkaszervezés, amely a sok különálló részleget, minden sajátságos munkát végző embert egyetlen sodrásba igazít, melynek nyomán a tervosztály, ahova igyekszem — már az első tíz nap után jelenthette, ennyi és ennyi vagon készült el. Vajon hány százezer alkatrészből?

Amikor legközelebb erre járok, bizonyára már nem itt a forgózsámolygyártó részleg fölött találom a tervosztályt, hanem a befejezéshez közeledő új, adminisztratív tömbben.

A Vagongyár az 1973-as esztendő első tíz napjában nem bírt beleilleszkedni a tervezett munkaütembe. Nem sikerült ez az első húsz nap után sem — mondja **Robu Eugen tervosztályvezető**, — bár még nem teljesek a második dekádra vonatkozó adataink.

Az évi termelés 25,8 százalékát irányozták elő az első évnegyedre és ennek megfelelő részét januárra. Tekintetbe véve az év elejétől gyártásba vett nagyszámú újfajta terméket, a gyártáselőkészítés igényelte nagy volumenű és bonyolult munkát a vagongyártásban közreműködő vállalatok szállítási lehetőségeit, ez a terv nem valósítható meg teljes egészében. Az utóbbi évek elején — emlékszünk — a gyárban felgyorsult a termelés. Az első hónap vége felé azonban mindig elértek, sőt túl is haladták a tervezett ritmust. Ez történik napjainkban is.

— A tehervagon-gyártásban jelenleg egyetlen típus előállítása folytatódik tavalyról, hatot pedig most veszünk gyártásba először, vagy néhány éves kiesés után. Nehézségeink vannak a gyártáselőkészítés terén, a vállalatokkal való együttműködésben és saját anyagellátásunkban is, — mondja a középkorú gazdasági szakember. És azonnal hozzá teszi, hogy a nehézségek csak időlegesek.

Felkerestük ezután **Pădurean Aurel mérnököt**, a Vagongyár igazgatóját, aki a pillanatnyi problémák ellenére bizakodó:

— Igaz, január első felében nem teljesítettük a tervet, nem sikerült elérnünk az előirányzott munkaütemet, de rövidesen behozzuk a lemaradást. Az újfajta termékek gyártásba vételének előkészítése — gondolok itt elsősorban a szükséges szerszámok megteremtésére — az előző évekhez képest három-négyszer kevesebb időt vesz igyan igénybe, de ezzel együtt rendkívül nagy volumenű munkát jelent. Az egyik termékről a másikra való hirtelen átállás, a kezdeti időszakban, mondhatni, objektív módon lassítja a munkát. Es nem csupán a mi munkánkat, hanem azokét a vállalatokét is, amelyek a vagongyártásban közreműködnek.

A szakmáját szenvedélyesen szerető szakember — minden beszélgetésünk újra és újra meggyőz erről — részletkérdésekre tér át és egy egy újfajta vagontípus példáján keresztül próbálja megértetni velem, hogy mit jelent az átállás.

— A negyven köbméter űrtartalmú billenő vagont 1970-ben gyártottuk utoljára. — A most gyártásba vett típus sokban különbözik ettől. Először is a hajdani öntéssel készült forgózsámoly helyett most hegesztett forgózsámollyal látjuk el. Nem részletezem, hogy milyen előnyt jelent ez mind a gyár, mind pedig a nemzetgazdaság számára. Az újtípusú vagont merőben új meggondolás alapján építjük, műszaki-funkcionális tulajdonságai is jóval meghaladják a régiét. Bár a gyártást január 5-én kezdtük, az előkészítési munkálatokat teljes egészében csak január 25-ig fejezzük be. Ezután az időpont után az említett vagontípus gyártási ritmusa meghaladja majd a tervezettet, olyannyira, hogy rövidesen behozhatjuk a januári lemaradást.

Az üzem fennállása óta soha nem gyártottak olyan sokféle vasúti kocsit, mint ebben az esztendőben. Harmincra tehető a számuk. Érezhetően nő ugyanakkor a mennyiségi terv is. A vagongyártók tisztán látják feladataikat és vállalják maximális szinten való teljesítésüket. A műszaki gárda, a mesterektől kezdve és befejezve az igazgatóval, éjt nappallá téve küzd a rendkívül nehéz kezdeti időszakban. Az egész munkaközösség szilárd elhatározása, hogy most is, mint már olyan sokszor, az akadályok fölé kerekedik.

FEKETE GÉZA

Bátran élni a lehetőséggekkel

Bizonyos várakozással léptem át az Aradi Szesz- és Élesztőgyár kapuját. Ezt elsősorban az a hír keltette, mely szerint ez a hozzáértő és szorgos közösség négy év és négy hónap alatt akarja teljesíteni az ötéves tervet. Arról tudtam, hogy tavaly majd egy hónappal év vége előtt „szilveszteréztek" s ez csakis a megfeszített munka eredménye lehet. Az a tény, hogy ilyen nagyszerű feladatot tűztek maguk elé, bizonyítja, hogy idén sem szándékoznak megszerzett babérjaikon pihenni. A megnövekedett tervkötelezettségeket és a vállalásokat azonban csak ütemes termeléssel, a rendelkezésre álló munkaidő lehető legjobb kihasználásával lehet teljesíteni. Az ütemes munkaszervezést befolyásoló tényezőkről beszélgettünk IACOB IOAN főmérnökkel és BARNA DUMITRUVAL, a tervosztály főnökével.

— Mindenekelőtt azt szeretném tisztázni — indította a beszélgetést a főmérnök —, hogy nálunk a termelés jellegzetesen feltételezi, megköveteli az ütemességet. Különböző részlegeink, a szeszgyár az élesztőgyár a likőr-részleg, a szénsavgyár mind megállás nélkül, egyfolytában működnek. Napra, váltásra és ahol lehetséges, minden egyes munkásra pontosan megállapított termelőkapacitással dolgozunk nap mint nap. A nagyfokú automatizálás eredményeként a legtöbb helyen az emberre csak a felszerelések ellenőrzése, szükség esetén szabályozása hárul.

— Eltelt már az új esztendő első havának kétharmada. Melyek az eddigi eredmények, tapasztalatok?

— Össztermelésünk természetesen az előbb említett részlegek együttes munkájából alakul ki — mondja Barna elvtárs. — Ha csak ebből a szemszögből vizsgálnánk a dolgokat, úgy tűnne, minden a legnagyobb rendben van. Hisz a szeszgyártásban elért nagyarányú túllépéssel az össztermelésnél is túlteljesítettük az ütemtervben idáig előírt mutatókat. Részlegenként elemezve azonban az eddigi munkát, kisebb lemaradás tapasztalható a likőr-részlegen, a szénsav-gyárban és a takarmányélesztő-részlegen. Az előirányzott termelési szinttől való lemaradás viszont nagyrészt objektív okokra vezethető vissza. A szénsav-gyárban, például, nem dolgozhatunk teljes kapacitással, mivel most, a téli ünnepek után kevesebb a rendelés.

— Ezenkívül — veszi át a szót Iacob mérnök — már eddig is négy alkalommal előre be nem tervezett áramszünetünk volt ami jelentős munkakiesést jelent. Kiszámítottuk, hogy például, a takarmányélesztő-részleg is előnyben dolgozna, ha ezek nem következnek be. Idén végre kiépül a második áramellátási vonal is, és így hamarosan megszabadulunk az áramszünetek veszélyétől.

— Az idei feladatok fokozott erőfeszítéseket igényelnek a gyár munkaközösségétől. Hogyan biztosították gondos nyersanyagellátással, ésszerű munkaerőgazdalkodással, alaposan megszervezett termeléssel ezek teljesítését, esetleg túllépését?

— Valóban, rendkívül mozgósító jellegűek az 1973-as tervfeladatok — állítja Barna elvtárs. — Tavalyi megvalósításainkhoz viszonyítva 8 százalékkal nő összes termelésünk amit főként a munkatermelékenység jelentős emelésével, ütemes termeléssel szándékozunk elérni. Januárra, az első negyedévi termelés 33 százalékát irányoztuk be, és ehhez tartjuk is magunkat. A nyersanyagot biztosítottuk egész negyedévre csak az élelmiszeripari felszereléseket gyártó részlegen vannak ezen a téren problémáink. Ugyanis a megnövekedett feladatokat nem fedi teljesen az előirányzott nyersanyagmennyiség. Ezt jeleztük felső szerveinknek és minden reményünk megvan arra, hogy idejében megkapjuk az igényelt készletet.

— Az eddig eltelt időszakban arra törekedtünk — folytatja a főmérnök — hogy biztosítsuk a magasabb szintű kötelezettségek teljesítését. Látványos eredményeket egyelőre nem mutathatunk fel. Nincs is itt még az ideje. A munkafolyamatokat áttanulmányoztuk és ahol szükséges volt, ésszerűsítettük a munkaerőelosztást úgy, hogy a leggazdaságosabban dolgozzunk. Mindenesetre úgy véljük, hogy gondosabb munkaszervezéssel, magasfokú ütemesség biztosításával jelenlegi vállalásunkat is — négy év és négy hónap alatt teljesítjük az ötéves tervet — túllépheljük. Erre minden emberi és műszaki lehetőségünk adott.

KISS KÁROLY

Menet közben

Akár egy hosszú álom után, a textilgyárnak, úgy látszik, időre volt szüksége, hogy a szilveszteri, újévi ünnepek után magához térjen, „elgémberedett tagjaiban" szabályosan lüktessen az élet. Ez az egyáltalán nem termelési jellegű hasonlat akkor jutott eszembe, amikor **Frățilă Victor** és **Șiclovan Ioan** mérnökökkel beszélgetve megtudtam, hogy a szövőde teljesítményét még a kihűlt műhelyfalak is befolyásolják. Tény, ami tény, a hónap első felében tapasztalható lemaradás nem írható teljes egészében a lehűlt levegő rovására. De mi volt az oka a megtorpanásnak?

Frățilă mérnök, a szövőde vezetője, nem is egy, hanem több tényezőt sorol fel:

— Tökéletesen tisztában vagyunk az ütemes tervteljesítés fontosságával. A lemaradások mindenekelőtt saját munkánkat akadályozzák. De nem szabad elfeledkezni arról, hogy a gyárban, a termelőmunkával párhuzamosan valósítjuk meg a korszerűsítési programot. Valósággal „menet közben" állítjuk munkába az új gépeket, járatjuk be a legújabb típusú felszerelésünket. Az előkészítő részlegünkben árkok húzódnak, gépeket mozdítanak el a helyükről. Ilyen körülmények között a teljesítmény csökkenését, ha nem is elkerülhetetlennek, de mindenesetre megmagyarázhatónak tartjuk. A megtorpanás fő okozója mégsem ez, hanem a különböző megbetegedések következtében előállt munkaerőkiesés volt. Lehet, hogy elfogult vagyok, de meg kell mondanom, segédmunkások, csévézők, álltak a szövőgépek mellé, hogy pótolják az otthonmaradottakat, és én csak megbecsülést érezhettem ezek iránt az emberek iránt.

— Remélhetőleg a hiányzók hamarosan ismét munkába állnak, ám a korszerűsítési-beruházási program tovább tart. Azt jelenti ez, hogy a jövőben is nehézségekbe ütközik az ütemes tervteljesítés?

— A textilgyár még soha sem vallott szégyent — veszi át a szót Șiclovan Ioan mérnök, az 1-es számú automata szövőde vezetője. — Meggyőződésünk, hogy már a hónap végére behozzuk a lemaradást. Nem lesz könnyű dolgunk az idén ez kétségtelen. De megpróbáljuk mozgósítani a belső tartalékokat. Arra törekszünk, hogy mentesítsük a szövőnőket a kisegítő, nem szakmai jellegű munkák alól s házi gépgyártás keretében tisztító és cséve-adagoló berendezést készítünk. A munkatermelékenység növelése érdekében további negyven szövőnőt képezünk ki a szövődében s igyekszünk szervezési és belső szállítási problémáinkat úgy megoldani, hogy lehetővé váljon a termelés mennyiségi és minőségi növelése.

Az ütemes tervteljesítésről később Léb Lászlóval, a December 30 textilgyár kereskedelmi igazgatójával is elbeszélgettünk. Léb mérnök logarlécet húzott elő a zsebéből s kiszámította, hogy az év első napjához képest a gyár huszonnégy órára számított termelése már eddig is 13 százalékkal növekedett, ami gyakorlatilag azt jelenti, hogy január végére a tervet maximális szinten teljesítik. A beszélgetésünket megelőző napon a textilgyár műszaki vezetősége „haditanácsot" tartott, s a több órás értekezleten meghányták-vetették az év eleji lemaradás behozásának módját, a terv ütemes teljesítésének feltételeit. Ezen a tanácskozáson nem a papírra fektetett és hangzatos címeket viselő intézkedési tervek kidolgozásán volt a hangsúly, hanem a gyakorlati megoldások megtalálásán. A termelésben közvetlenül foglalkoztatott mérnökök és technikusok meg is találták a követendő utat és Léb László mérnök nyugodtan jelentette ki: „az 1973-as esztendő tervfeladatait maximális szinten időben teljesítjük, szerződéses kötelezettségeinket maradéktalanul tiszteletben tartjuk".

TOKAY GYÖRGY

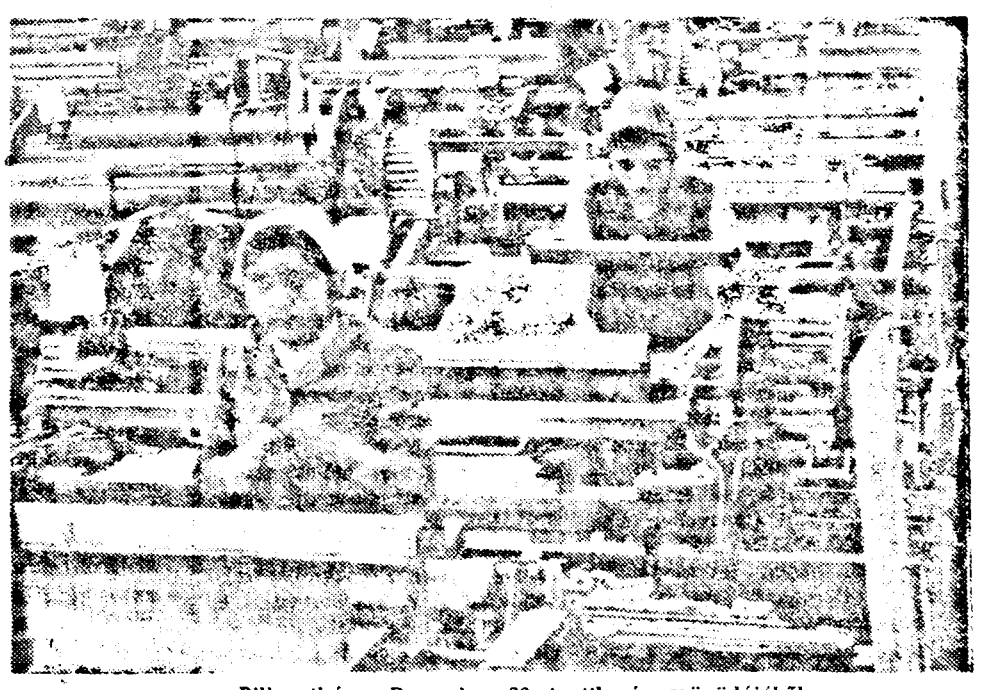

Pillanatkép a December 30 textilgyár szövődéjéből.

A falusi filmfesztivál két hónapja

Az 1972 december 3-a és 1973 február 4-e közötti időszakban tartják megyénk községeiben, falvaiban a falusi filmfesztivált. E nagyszabású akció szervezéséről, eredményeiről és távlatairól beszélgettünk az elmúlt napokban **Tivadaru Mircea** elvtárssal, az Arad Megyei Moziválalat osztályvezetőjével.

— Évek óta minden télen megrendezzük a falusi filmfesztivált, de idén a Köztársaság kikiáltása 25. évfordulójának tiszteletére, valamint az RKP Országos Konferenciáján kitűzött irányelvek szellemében arra törekedtünk, hogy az eddiginél nagyobb szerepet biztosítsunk ennek az akciónak a tömegek ideológiai és kulturális színvonalának emelésében — mondotta Tivadaru elvtárs —, és az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy sokoldalú szervező-népszerűsítő tevékenységünk meghozza a kívánt eredményt.

— Mit tettek azért, hogy e hosszú, kéthónapos akció mindvégig eseményt jelentsen a falusi filmkedvelő lakosság számára?

— Elsősorban azzal tesszük nevezetessé ezt az eseményt, hogy a falusi filmfesztivál két hónapja alatt eszmei gazdagság és művészi kivitelezés szempontjából egyaránt a legreprezentatívabb filmeket mutajuk be megyénk községeiben, falvaiban. Köztük húsz film először kerül a nézőközönség elé. Így többek között bemutatjuk az **Út félárnyékban** című, a fasizmus idején játszódó társadalmi drámát, a **Szent Teréz és az ördög** című történelmi filmet, Călinescu regényének filmváltozatát, a **Félix és Ottiliát**, ezenkívül a **Kaland a Fekete-tengeren** című filmet. De a hazai filmgyártás e kiváló termékei mellett első ízben tekinthette meg a falusi nézőközönség a **Waterloo** című szovjet-angol koprodukciót, a **Csapda a tábornoknak** jugoszláv történelmi alkotást, a **Tora! Tora! Tora!** amerikai—japán vagy a **Sípos alhadnagy küldetése** című magyar filmet. Természetesen a több órás filmeken kívül számos érdekes dokumentumfilmet is bemutatunk, amelyek különböző témakörökhöz kapcsolódnak: így tükrözik népünk megvalósításait a Köztársaság 25 évében, a tudomány, technika, művészet vívmányait; a tömegek erkölcsi-állampolgári nevelését szolgálják, hazánk festői tájait mutatják be stb.

— Melyek a legnagyobb érdeklődést kiváltó kisfilmek?

— A megye minden helységében örömmel fogadták a **Nicolae Ceauşescu** elvtárs vezette román párt- és állami küldöttség látogatását bemutató **Afrika '72** című dokumentumfilmet. Ezenkívül megemlíthetem a népünk megvalósításait tükröző **Román ritmusok, A legfiatalabb acél, És ismét zeng a völgy** című kisfilmeket, a Coşbuc műveből filmre vitt **Nunta Zamfirei** és az **Első könyvek** című művészi alkotásokat. Az erkölcsi-állampolgári nevelést, a munka iránti helyes magatartás kialakítását szolgálják az **Adriana anyja, Mi, fiatalok, Egy szomszédom mondta** stb.; a tudomány és technika népszerűsítését és az ateista nevelést pedig **Az üveg metamorfózisa, a Dialógus a csillagokkal** című kisfilmek.

— Hogyan járul hozzá a film a mezőgazdasági termelőszövetkezetekben szervezett agro-zootechnikai tanfolyamok sikeréhez?

— Számos mezőgazdasági tárgyú dokumentumfilmmel. Íme néhány cím: **A tűzesetek megelőzése a mezőgazdaságban, A zöldségfélék magasfokú értékesítése, A vegytan a mezőgazdaság szolgálatában, A szója, a jövő növénye, Az állattenyésztés gépesítése, A száj- és körömfájás** stb.

— Beszélgetésünk kezdetén sokoldalú szervező-népszerűsítő tevékenységet említett. Milyen akcióra kerül sor a fesztivál időtartama alatt?

— Elsősorban a népszerűsítést szolgáló vizuális agitációra gondoltam, de ezenkívül a bemutatott filmekhez kapcsolódó számos előadást, ismertetőt, szümpoziont is tartottunk a különböző helységekben. Így például, Szentannán **A román nép nemzeti és társadalmi felszabadulásért vívott harca** című szümpoziont hazafias dokumentumfilmek bemutatásával kötöttük egybe, Şirián, Ineun és másutt **Ioan Slavici**-ról tartottunk szümpoziont, Sofronyán ismertették a **Mert szeretik egymást** román filmet, Majláton a **Hatalom és igazság** című film nyomán **A kommunista — az új eszmék hordozója** címen hangzott el előadás. A filmfesztivál végéig mintegy nyolcvan ilyen akcióra került sor.

Búcsúzóul a fesztivál eddigi eredményeiről, a közönségsikerről és a további feladatokról szóljon.

— Megyénk községeinek, falvainak többségében: Szentannán, Şirián, Pécskán, Zabrányban, Soborsinban, Mácsán, Fenlakon, Csermőn, Horian, Sikulán, Sofronyán stb. — ahol a helyi szervek is lelkesen támogatták az akciót — szép sikerekről számolhatunk be. Sajnos, nem mindenütt biztosították a megfelelő feltételeket, így például egyes helységekben, mint Paulison, Kisperegen, Bokszegen, Székesúton, előfordult, hogy nem fűtötték a mozitermet vagy túl sok tevékenységet halmoztak egy-egy délutánra, estére... Az összeredmény azonban igen kedvező: eddig (január 14-ig, szerk. megj.) mintegy 163 00 néző vett részt az előadásokon, és minden jel arra mutat, hogy az akció végéig nagymértékben túlszárnyaljuk a fesztivál tervét.

Lejegyezte: B. M.

Bemutatóestek a Studió moziban

A Nemzeti Filmarchívum az aradi Studió moziban filmbemutató esteket rendez, melyeken régi híres alkotásokkal és neves művészekkel ismerkedhetnek meg, illetve találkozhatnak újra a filmkedvelők. A következő filmek kerülnek bemutatásra: **A függetlenségi háború** — román film (1973. január 25-én); **A nagy reménység** — angol film (1973. február 8-án); **Clochemerle** — francia film (1973. február 22-én); **Elfújta a szél** — amerikai film (1973. március 8-án); **A kutyás hölgy** — szovjet film (1973. március 22-én); **Ditte, az ember lánya** — dán film (1973. április 5-én).

A filmek bérlettel tekinthetők meg. A bérlet, amellyel valamennyi film megtekinthető, 1973. január 22-től váltható ki a Studió filmszínház jegyirodájában. Csak a fennmaradó helyekre adnak el jegyeket.

KALINIAK JOSIF

MEGKÉSETT MEGEMLÉKEZÉS

Megkésett, mert január 10-én hunyt el s 13-án temették.

De már hetekkel előtt besettenkedett a szerkesztőségi szobába a döbbenetes, megváltoztathatatlan hír, hogy FÖLDES LÁSZLÓ menthetetlen beteg. Az orvul ránktörő, feketeszárnyú szavak suhogásával bírkózni kezdett megrendült lelkünk. Nem lehet igaz — hitegettük magunkat. Még fiatal... Tanulmánykötetek, könyvek kell hogy megszülessenek az Ő ragyogó tollából. Hisz annyi vitalitás, felröppenő ötlet, hirtelen felpercenő gondolat, eredetien feltörő elméleti meglogalmazás buzog még benne. Mindig volt mondanivalója s mennyi van még. Nem hagyhatja így befejezetlenül azt, amit ragyogó szelleme, bámulatos ismereteire építkező logikája megkezdett. Nem hagyhatja befejezetlenül megkezdett munkáját.

De itt hagyta.

Az ötletekben gazdag, remek szerkesztő, a kiváló előadótanár zászlaja megállt a félúton, még mielőtt felérkezett volna a csúcsra. Itt hagyta tanulmányait, cikkeit, szerkesztői leleményének nyomait néhány könyvben és folyóiratban, szellemének varázsát néhány forró hangulatú előadása emlékében. Vannak, akik még emlékeznek a kiváló aradi kisdiákra, és vannak, akik lélegzet visszafojtva hallgatták gondolatfelszabadító előadásait a kolozsvári egyetemen. És csodálták sziporkázó érvelését, úttörő szenvedélyét és logikáját a vitában. Mosolyát, megértő, mindig kedves szavú biztatását, baráti bátorítását elfelejteni nem lehet. Teljes szívű emberségét.

Itthagyta örökül.

(m. l.)

PÓDIUM

A román vers estje

Az Arad Megyei Művelődési és Nevelési Bizottság, és a Román Irodalmi Múzeum rendezésében pénteken, január 19-én este 7 órakor a Studió teremben került sor **A román vers** című zenés irodalmi összeállításra. A kétórás műsor előadóművésze **Tudor Gheorghe**, a Craiovai Nemzeti Színház tagja volt.

Az előadás előtt a művész elmondotta, hogy első ízben vendégszerepel az aradi közönség előtt, és az eddig bemutatott öt előadásából válogatta össze mostani műsorát.

Az előadás első részében Tudor Gheorghe két népballadát, majd Ion Barbu és Ştefan Augustin Doinaş műballadáit mutatta be. Ezután a népdalból kiindulva végigkísérte a román líra fejlődésének útját Miron Costintól és Enăchiţă Văcărescutól napjainkig, nagy sikerrel tolmácsolta Tudor Arghezi, Lucian Blaga, Adrian Păunescu, Mihai Beniuc és mások verseit. A műsor befejező részében a hazát dicsőítő versekből adott elő egy csokorra valót.

Az előadóművész nagy közönségsikere a műsor érdekes összeválogatásának és egyéni előadásmódjának tulajdonítható. A megzenésített verseket ő maga kísérte gitáron. Az aradi közönség nagy tapssal jutalmazta az értékes és érdekes művészi teljesítményt.

Petőfi a hídon

Petőfit a fehéregyházi hídon látták utoljára. Állítólag több órán át ott állt és szemlélődött, mintha a csatazajból az emberiség nagy kérdéseit hallaná kicsendülni, s azokra keresne feleletet. Mert Petőfi maga volt a híd irodalom és politikum, népek és nemzetek, romantika és realizmus között.

Ezt a szemlélődő, gondolkodó Petőfit akarta bemutatni péntek délután a Studió teremben **Banner Zoltán**, közel kétórás előadásában. Ezt akarta, de ennél sokkal többet sikerült nyújtania. A színpadon az igazi Petőfi elevenedett meg a zsúfolt nézőtér előtt: a becsületes, hamar lelkesedő és hamar elcsüggedő, de sohasem megalkuvó, kérlelhetetlen és megingathatatlan ember, a szerelmes férj és a tökéletes barát, a szabadság és a respublica odaadó híve és — nem utolsó sorban a gondolkodó filozófus elme is.

Banner Zoltánnak sikerült elérnie, hogy már-már úgy érezzük: nem ő, hanem valóban Petőfi, az élő és időszerű Petőfi szól hozzánk a színpadról. A siker elsősorban a műsor összeállításában keresendő. A kiválasztott vers- és prózarészletekből mindenekelőtt Petőfi költői hitvallása, életfelfogása, egész belső énje tárulkozott ki. És a nagyközönség számára talán kevésbé ismert prózarészletek (Aranyhoz és feleségéhez írott levelei, forradalmi naplója) tökéletes összhangban csendültek össze ismert nagy verseivel (István öcsémhez, Egy gondolat bánt engemet, Szeretlek, kedvesem, Föltámadott a tenger, Jött a halál stb.). De az előadó megjelenése és előadásmódja közötti harmónia is magára irányította a figyelmet. Banner Zoltán szavalótechnikájával, arcjátékával is elsősorban a gondolkodó Petőfit kívánta visszaadni, s a néhány modern, egyéni megoldás (a Távolból vagy a Csatadal előadásmódja) csak fokozta az est sikerét, melyet a nyíltszíni tapsok és a műsor végén megnyilvánuló lelkes ünneplés bizonyított.

Reméljük, Banner Zoltánt ezután gyakrabban láthatja az aradi nézőközönség.

BRAUCH MAGDA

Előzetes filmkockák

Decemberben tartották az új alkotás, **A sorompó** országos bemutatóját. **Mircea Mureşan** filmje **Teodor Mazilu** szövegkönyve alapján készült, 1942 tavaszán játszódó cselekménye az illegalitásban dolgozó kommunistáknak állít emléket. Viţu, a főszereplő nevéhez nem fűződik kiemelkedő hőstett — azt teszi, amit az adott körülmények, a háborús terror közepette tenni kell és lehet. Mélyen emberi portrét rajzol a film a kommunistáról, akinek alakja bizonyára emlékezetes marad a hazai filmgyártásban és a nézőben egyaránt.

Octavian Cotescu, Mihaela Mihai, Ion Besoiu, Toma Caragiu, Mircea Albulescu, Draga Olteanu, Gheorghe Dinică, Gina Patrichi és mások nevei fémjelzik a **Mureşul** moziban jövő héten látható filmet.

★

Az igazi Mattei-ügy nagy port kavart fel 1972 október végén Olaszországban, sőt az egész világon. Az olasz gazdasági élet kiváló személyisége, Enrico Mattei tisztázatlan körülmények között lezuhant repülőgépben lelte halálát. A film — dokumentumrészeket is felhasználva — „a Julius Caesar utáni legerősebb olasz" életútjáról szól. **Francesco Rossi**, a rendező így nyilatkozott **a Mattei-ügyről: „egy személyről, de ugyanakkor Olaszországról és az egyetemes történelemről szól a film, mert tükrözi a kőolajat termelő és fogyasztó országok, a nagy társaságok kapcsolatait".**

Az 1972-es Cannes-i Fesztivál ex aequo Nagydíjával kitüntetett **Mattei-ügyet** jövő héten a **Dacia**-ban vetítik.

Megünnepelték Ioan Slavici születésének 125. évfordulóját

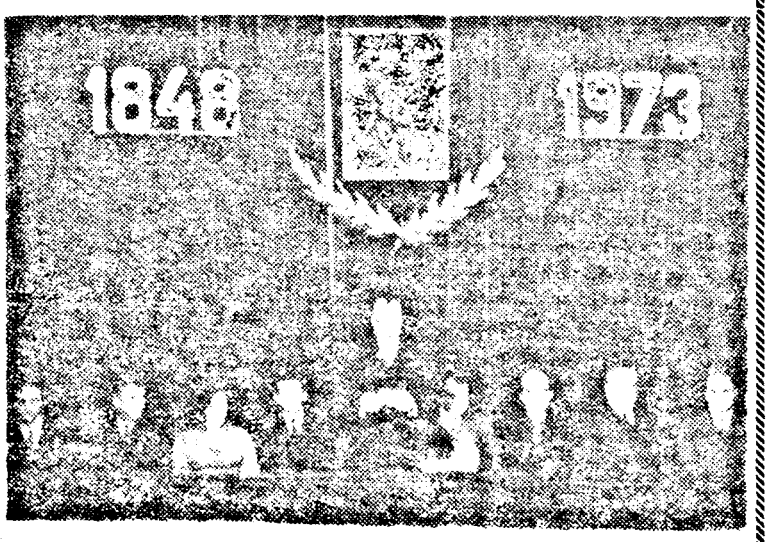

Ioan Slavici, a nagy román író emlékének országos szintű rendezvényeket szenteltek Aradon és a megyében. Az elmúlt hétnek ez volt a legjelentősebb kultúrális eseménye, melyet megtiszteltek jelenlétükkel a helyi párt- és állami szervek, a fővárosi, kolozsvári, temesvárt, szebeni irodalomtudományi kutatás képviselői is. A tudományos közlemények ülésszaka Ioan Slavici munkásságának és korának sok, eddig ismeretlen adatát tárta fel.

Az Aradi Ioan Slavici Líceum előtt leleplezték az iskola névadójának mellszobrát. Az iskolában kiállítás nyílt és dr. EUGEN TODORAN temesvári egyetemi tanár érdekes előadása méltatta a nagy román írót.

Szülőfalujában, Şirian emlékeit múzeum őrzi, szocialista társadalmunk Slavici iránti kegyeleteként. A kultúrotthonban sikerült szümpoziont rendeztek s a pécskai műkedvelők bemutatták a Fata de birău c. vígjátékát.

(KELEN FERENC felvételei)

Ioan Slavici

Börtöneim

De nemcsak mi voltunk Văcăreşti-ben: voltak ott szocialisták is.

Harcos emberek lévén, még nem tartottak ott, hogy finomabb meg durvább modorúakra, elitre és köznépre, élenjárókra és hátul kullogókra oszoljanak, hanem mindannyian egyenlőknek tekintették magukat. Minthogy együtt verték agybafőbe őket, benn a börtönben is összetartottak, együtt feküdtek bent a kórházban, együtt sétáltak és daloltak, együtt fogyasztották el a paszulylevest éppen úgy, mint a krumplifőzeléket.

Ez vonzóvá tette őket számomra, s nem tudtam megállani, hogy ne álljak szóba velük is.

Kezdettől fogva, mondhatni, csodálatba ejtett, hogy a testükön éktelenkedő kék foltok miatt nem panaszkodnak, de nem is hivalkodnak velük, és nem adják jelét annak a gyűlöletnek sem, melyet bántalmazóikkal szemben éreznek. Mindez, a jelek szerint, jelentéktelen dolog volt a szemükben.

„...Mi készteti őket arra — kérdeztem magamban —, hogy felvegyék a harcot a rendszer ellen, hogy a forradalomra buzdítsák az embereket, s rendőrbotok ütlegei között vonuljanak be a Văcăreşti-i börtönbe?"

A szemük csillogott, s az arcukat fény öntötte el, ha megsejtették, hogy ilyen gondolatok kerülgetnek.

Mintha megváltozott volna az arckifejezésük, amikor beszélni kezdtek mások kínjairól, a tömegek szenvedéseiről, a fokozódó s mind általánosabbá váló nyomorról, a mindennapos jogtiprásról és kizsákmányolásról, a hazugság és törvénytelenség útján felhalmozott vagyonokról, a dőzsölés és erkölcstelenkedés közben folytatott pazarló életmódról.

Szavaikat hallgatva, lehetetlen volt vissza nem gondolnom az Eminescuval átélt éjszakákra, a „Császár és proletár"-ra, a szatíráira, s a „Timpul"-ban megjelent lángoló hangú cikkeire.

Nagyszerű igazság, hogy mind bőségben élhetnénk, ha nem volnának köztünk oly sokan azok, akik elveszik mások falatjait, hogy egyetlen éjszaka elherdálják egy sereg ember fáradságos munkájának egész havi eredményét...

Ezek az emberek az „Internacionálét" énekelték, s kertelés nélkül kijelentették, hogy nem törődnek a népek közötti különbségekkel, azt akarják, hogy az ember, bármilyen anyanyelvű vagy vallású legyen is, bárhol született is, a földkerekségen mindenütt ugyanazokat a jogokat élvezze, s ugyanolyan gondoskodásban részesüljön a vele együtt élő többi ember részéről. Keresztény létükre szakítottak Krisztus tanaival, s egyenlőknek tekintik magukat a mózesi hitűekkel, a mohamedánokkal, a mindenféle pogányokkal...

...Sohasem töltöttek el oly felemelő gondolatok, mint amikor velük egy asztalnál étkeztem, ahol senki sem ült, mert a börtönben egyetlen szék sem akadt az étkezők számára. Úgy éreztem magam, mintha a sokat üldözött őskeresztények szeretetvendégségén vettem volna részt...

...Az vezetett (és az vezette a román nép legjobbjait az évszázadok során), hogy vége szakadjon az ellenségeskedésnek és az elnyomás különböző fajtáinak, hogy azok az emberek, akiknek a sors rendeléséből ma épp úgy, mint a múltban és a jövőben együtt kell élniök, közösen élvezzék a békés együttélés áldásait, ne nyomják el egymást, hanem egyenlő jogokkal rendelkezzenek, aminthogy ugyanazok a kötelességeik, akár románok, akár magyarok, akár szászok, svábok, szerbek, ruténok vagy zsidók. Ez után vágytak a szüleink, nagyszüleink, őseink, erre áldoztam én is eléggé hosszúra nyúlt életemet, s az üldözött szocialisták sem akarnak mást. Közelebb állanak hozzád, mint azok a forrófejűek, akik a román nemzet egész múltjával szakítva, követelik, hogy a románok nyomjanak el másokat, mint ahogy őket is elnyomták, hogy így még inkább fellángoljon a népek közti gyűlölködés, s lejáratják a román nemzet tekintélyét a világközvélemény előtt, amikor nem átallják kijelenteni: csak azok mennek ember számba, akik a többséghez tartoznak, hogy a kisebbségnek le kell mondania a jogairól, s meg kell barátkoznia azzal a gondolattal, hogy le fogják törülni a föld színéről, hogy azok számára, akik valamely kisebbségnek a tagjai, nem marad más hátra, minthogy tagadják meg a szüleiket, testvéreiket, a hitüket, hagyományaikat, mindent, ami egy ember előtt szent kell hogy legyen?! — Nem! te épp oly messze állsz ezektől, mint amilyen messze állottál egész életed folyamán a román nép elnyomóitól.

Ezek a gondolatok nem merültek volna fel bennem — kedves barátom —, ha a Văcăreştiben töltött, számomra oly kedves napok alatt nem tisztázódtak volna bennem a kérdések, s azok a nyomorultak, akik ott fogva tartottak, a legsúlyosabb szemrehányásokkal illetnék magukat, ha fel tudnák mérni, hogy milyen jó szolgálatot tettek nekem a velem szemben a leggonoszabb szándékkal elkövetett gaztettükkel.

Rendkívül fájdalmas dolog öregnek lenni akkor, amikor elfog a vágy, hogy belevesd magad egy nemcsak kemény, hanem ugyanakkor hosszan is tartó küzdelembe.

NAGY GÉZA fordítása

A zsarolás nem rombolhatja szét a tudatot

Nagy bátorsághiányra vall, ha csak észrevesszük, de nem követjük azt, ami igaz. Dominguo Juregui bíró, a belga Claude Spaak **Zsarolás** című darabjának hőse (melyet nemrég mutatott be a Temesvári Állami Színház városunkban) nem számolva a következményekkel, mindvégig bátran, az igazság és saját lelkiismerete szavára hallgatva cselekszik.

A darab cselekménye egy önkényuralomban élő latin-amerikai országban játszódik. Meggyilkolják a jogtudományok professzorát, az ország alkotmányának szerzőjét. A tettel a Szabad Front nevű titkos szervezet egyik tagját, egy egyetemi hallgatót gyanúsítanak. Juregui, a per bírája arra a következtetésre jut, hogy a diák ártatlan. Fölöttesei azonban ragaszkodnak a halálos ítélethez. Juregui ellenkezése súlyos következményekkel járhat, mind a maga, mind a családja részére, mivel Pilar, a leánya a gyanúsított diák szeretője volt és bebörtönözték. Egy másik szereplő, Manuel, az igazságügyi minisztérium magasrangú tisztviselője, szintén kockáztatja pozícióját és állását. A hős súlyos lelki konfliktuson megy át, végül is bátorsága és igazságszeretete győz: felmenti az ártatlan diákot.

A történet ennyi. A gazdag erkölcsi-eszmei mondanivaló, az ellentmondások kiélezése, a szereplők lelki világának, belső forrongásainak sikeres ábrázolása a szerzőt dicséri, akinek sikerül elkerülnie az olcsó megoldásokat, és a rideg didaktikus erkölcsi magyarázatot.

Dan Alecsandrescu vendégrendező Temesvárott ismét bebizonyította kitűnő képességeit, amelyek egyrészt a szöveghez való alkalmazkodásban, másrészt a szerepek helyes elosztásában nyilvánulnak meg. Az általa rendezett előadást dramatikus feszültség, lélektani árnyaltság jellemezte. Juregui bíró lelki vívódásait kitűnően adja vissza a színpadon **Leahu Gheorghe** érdemes művész. Az igazság eszméinek védelme természetes folyamatnak tűnik, nemcsak egy ember, hanem az egész emberiség feladatának. A színművész sajátos varázzsal érzékelteti a hős belső életét, sugározza ez emberbe vetett hitét, a zsarolás és erőszak elleni védekező képességét.

Sikeres **Traian Pîrlog** alakítása is, aki Hernandez szerepét játssza. Hernandez tipikus képviselője a hatalom iránti hajbókolásnak. Ezt tükrözi fekete öltözete, majdnem mozdulatlan arckifejezése, tartózkodó mozdulatai, parancsoló hangja, gyilkos, hajlíthatatlan ridegsége. Juregui fölötte aratott győzelme azért is értékes, mert a ráció győzelmét jelképezi az ésszerűtlenség fölött.

Felfigyelhettünk még **Mihaela Murgu** (Pilar), **Horia Georgescu** (Manuel), **Irene Flamann-Catalina** (Tereza) kitűnő alakítására, de kevésbé lehetünk elégedettek **Garofiţa Bejan** teljesítményével, aki Juregui feleségének szerepében nem volt elég meggyőző. Ugyanezt mondhatjuk el **Camil Georgescuról** is (Martinez bíró).

Doina Almăşan Popa szerény, majdnem semleges díszletei megfelelő keretül szolgáltak a színdarabhoz, amely a konformista és szolgai burzsoá igazságszolgáltatás kiváló társadalombírálata.

ENRIC ROŞCOVICI

AMZA PELLEA*)

ÓVATOSSÁG

A szülők olyanok,
Mint a gyerekek.
Ha nem ügyelsz rájuk,
Bármi megtörténhet.
Például:
Ha nem figyelsz,
Mielőtt megszületnél,
Képesek
Egy bátyuskát
Csinálni néked,
Aki
Aztán
Megver
Téged!

Fordította: DOMOKOS PÉTER

*) Amza Pellea, a jelenkori román film- és színművészet jelentős személyisége. Tegnap és ma mint vendég fellép, illetve már fellépett Aurel Baranga Közérdek című darabjának előadásán az aradi együttessel. Fogékonyságát versei is bizonyítják. Egyet közülük ízelítőül kiválasztottunk.

1973. január 21.,
Vasárnap

Napkelte 7.45, napnyugta 17.09 órakor. Az évből eltelt 21 nap, hátra van még 344.

- 1821-ben született Vicenţiu Babeş, a hazai tudomány egyik úttörője.
- 150 évvel ezelőtt született Madách Imre, Az ember tragédiájának írója.
- 1870-ben halt meg A. I. Herzen, orosz forradalmi demokrata.
- 1924-ben halt meg Vladimir Iljics Lenin

VERSENYPÁLYÁZAT

Momentum

Hosszú ideig volt valaki távol otthonától, családjától, városától, falujától, vagy csak pár napig? Nem lényeges.

Milyen jó hazaérkezni. Milyen jó itthon. Vajon van valaki, aki ne érezte volna a hazatérés édes örömét?

Bizonyára csak azok nem részesültek ebben az örömben, akik, mint vándormadarak röpködnek ide-oda az életben és sehol sincs maradásuk.

Nagyon sajnálom őket! **D. J.**

A Népi Egyetem műsora

Hétfő, január 22, 17 óra: Kirándulások az országban és a határokon túlra kurzus hallgatóinak Mircea Opriş tanár (Brassó) a **Pamir meghódításáról** beszél. Az előadást vetítés kíséri.

Kedd, január 23, 17 óra: Kultúra és civilizáció tanfolyam keretében Glück Jenő tanár tart előadást. Téma: **A tudomány és a technika a XVIII. és XIX. századi ipari forradalmak idején.**

Szerda, január 24, 17 óra: Kultúra és civilizáció magyar nyelvű tanfolyam hallgatói számára Mannheimné Szabó Mária, a Vörös Lobogó szerkesztőségi titkára **Latin-Amerika tegnap, ma és holnap** címmel tart előadást.

Szerda, január 24, 18.15 óra: A Barátság Házában **„1859 január 24 — a Román Fejedelemségek egyesülése"** című előadást Petru Bondaru tanár tartja. Az előadást zenés irodalmi összeállítás követi.

Az akciókra a Barátság Házában (Republicii út 78 I. emelet) kerül sor.

A municípiumi propagandisták figyelmébe!

Hétfőn, január 22-én délután fél 5 órakor a municípiumi pártbizottság székházának 28-as számú szobájában jelenjenek meg az alábbi pártoktatási formák propagandistái:

- **— RKP Szervezeti Szabályzata.**
- **— Erkölcsi-állampolgári nevelés.**
- **— Tudományos-materialista nevelés**
- **— Az RKP és a romániai munkásmozgalom története.**

Tájékoztató

Szerkeszti SZABÓ JÁNOS

Tűzesetek

Január 15-én tűz keletkezett a zimándújfalusi Farcaş Viorel gazdaságában. A lángok martalékává vált 1 600 kéve kukoricaszár, 1000 kiló széna és 500 kiló szalma. A tűz okozója a négyéves Doru, Farcaşék kisfia. A felnőttek nem ügyeltek a gyermekre, akinek kezébe gyufa került, s persze nyomban ki is próbálta: meggyullad-e? Az eset tanulságul szolgálhat minden kisgyermekes szülő számára.

★

Január 17-én, az esti órákban az aradi Nistor Pavelék (Jiului utca 16. szám) fáskamrája gyulladt ki. A kamrában fűrészport tároltak. A tüzet minden valószínűség szerint az újratöltésre kihozott fűrészporoskályha rostélyából szertehulló parázs okozta, ez lobbantotta lángra a száraz tüzelőanyagot.

★

Január 19-én este kigyulladt a 31—AR —513-as számú autóbusz. A tűz közvetlen oka: rövidzárlat. A közvetett ok pedig az, hogy alapos műszaki ellenőrzés nélkül indult el a garázsból, ezenkívül tűzoltófelszereléssel sem rendelkezett. A gépkocsivezető megpróbálta saját kabátjával eloltani a motorházból kitörő lángokat, de eredménytelenül, a motor elégett. Szerencsére emberéletben nem esett kár, csupán a sofőr szenvedett égési sebeket.

★

Január 20-án éjjel egy órakor a IJIL Progresul vállalat vattarészlegén az egyik vattatépő gépbe fémdarab került. Ez szikrát okozott, a szikra pedig tüzet. Leégett a gép és a körülötte lévő vatta is a lángok martalékává vált. Janik Sándor őrnagy, a megyei tűzoltófelügyelőség ellenőre kijelentette, hogy ez nem az első ilyen eset. A többszöri ismétlődés a mester, s az itt dolgozók felelőtlenségét bizonyítja.

Időjárás

Az Aradi Meteorológiai Intézet jelenti: ma, január 21-én nedves, párás idő, napközben felhős égbolttal. Helyi eső, havaseső és hódara lehetséges. Mérsékelt délkeleti, délnyugati szél. A hőmérséklet nem változik lényegesen. Várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 4 és 0, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig plusz 3 és plusz 7 fok között. Reggel helyi ködképződés.

Várható időjárás január 22-én és 23-án: továbbra is nedves, párás idő. Havaseső és kisebb havazás lehetséges. A hőmérséklet az időköz vége felé lassan csökken.

Vasárnapi sportműsor

SÚLYEMELÉS

A szebeni, a temesvári és az aradi (Gloria) sportiskolások versenye (a városligeti uszoda súlyemelő terme, 9.00 óra).

CSELGÁNCS

Az országos ifjúsági egyéni cselgáncs bajnokság megyei szakasza (Poliklinika terem, 9.00).

BIRKÓZÁS

Barátságos hármas viadal, a Sportiskola, a Vagonul és a Dévai Mureşul birkózóinak részvételével (Poliklinika terem, 12.00).

Postaláda

Fiegel Erzsébet, Tornya 107 szám. Ez úton is felhívjuk figyelmét, hogy ha be akar nevezni a Versenypályázatra, akkor minél előbb jelentkezzék írásaival. Részletes felvilágosításért kérjük, keresse fel szerkesztőségünk levelezési rovatát.

Öt perc kikapcsolódás

VÍZSZINTES: 1. Hűtlenkedő. 8. Egyetlen egyszer sem. 9. Fizikai mértékegység. 10. Ellentétes kötőszó. 11. Azonos római számok. 13. Pufi egynemű hangzói. 14. Alapfokú (pl. ismeretek). 16. Adoma, vicc. 18. Személyes névmás. 19. Skálahang. 20. Papír és lámpa jelzője is lehet. 21. Nem mozog. 23. Irodalmi műfaj. 25. Korszerű áruszállító eszköz.

FÜGGŐLEGES: 1. Nyúlvány. 2. Erdei gyümölcs. 3. Indulatszó. 4. Építőmester. 5. A vízszintes 10 szinonimája. 6. Férfinév becézett formája. 7. Régi hosszmérték. 12. Irányt jelölő szó. 14. Kiejtett mássalhangzó. 15. Most. 16. A kender feldolgozásánál használt eszköz. 17. Levélszőnyeg. 18. Bejgli-töltelék. 20. Vajon használja-e a ceruzát? 22. Üres len. 24. Izomkötő szalag.

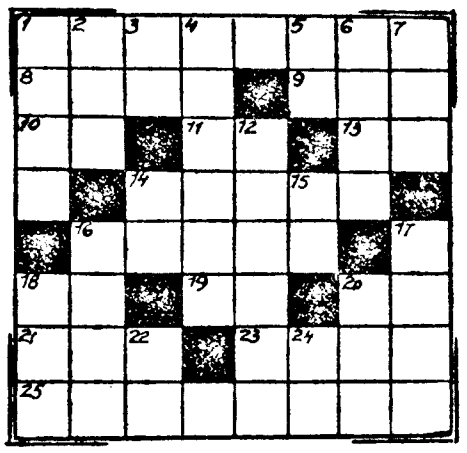

NYITOTT SZEMMEL

A Miliciáról jelentik

Rajtacsípett „szarkák"

A tumultust, a szüntelen jövés-menést a maga javára akarta fordítani a nagyállomás épületében ácsorgó két fiatalember: a 23 éves Breica Noru (Bacăuból) és a 25 éves Biriş Petrica (Fălticeniből). Megpróbálták ellopni a Gheot Tereziánál lévő két pénztárcát. A kísérleten azonban rajtaveszt-ettek. Az utasok lefülelték a „szarkákat" és átadták őket a milicia szerveinek. Az ügy kivizsgálása folyamatban van.

Addig jár a korsó...

Letartóztatták Barcan Gheorghe 37 éves belinți (Temes megye) lakost. Ok: többrendbeli csalás. Az ügyében indított vizsgálat eddigi eredménye: a közvagyon kárára elkövetett 10 csalás. Lesz ideje gondolkozni a közmondások igazságán.

Ököljog?

Marx Antal 33 éves szentannai (Muncii utca 118) lakosnak valamiféle nézeteltérése támadt Heuberger Mihállyal. Saját érvelésének ütlegeléssel igyekezett „nyomatékot" adni. Eredmény: Heuberger Mihály múlt év december 18-tól január 8-ig nyomta a kórház ágyát, de teljes felépüléséhez legalább még hathónapi orvosi kezelésre van szüksége. Támadóját súlyos testi sértés vádjával tartóztatták le.

Feketézők fekete napja

Fekete napot okozott a lippai ócskapiac több látogatójának a milicia illetékes szerveinek ellenőrző akciója. Az ellenőrzés során elkoboztak két aranyláncot, négy aranygyűrűt és három pár aranyfülbevalót, valamint 2450 lej értékű különféle külföldi árucikket. Ugyanakkor több személyt pénzbírsággal sújtottak. A kiszabott pénzbüntetések összértéke 5200 lej.

Ime a haszonlesés, a feketézés ára...

A Maros Gyöngye étterem átadása után a Közélelmezési Tröszt a hegyaljai villamosállomás szomszédságában lévő rossz emlékű Electrica büfé korszerűsítési, átalakítási munkálataira összpontosította az erőket.

A kocsma helyét modern elsőosztályú falatozó foglalja majd el, melynek saját konyhája is lesz, ahol frissensültet, ételkülönlegességeket, házisüteményeket készítenek.

● MŰSORKALAUZ ● MŰSORKALAUZ ● MŰSORKALAUZ ● MŰSORKALAUZ ● MŰSOR ●

Mozik

DACIA: A rum útja (fr) (8.30, 11.45, 14, 16.15, 18.30, 20.45); STUDIÓ: Tiszta kézzel (r) (10, 12, 14, 16, 18, 20); MUREŞUL: Lovasok (am) (10, 12.30) A rum útja (fr) (15, 17.30, 20); IFJÚSÁGI: Mexikó '70 (10, 12, Ljubov Jarovaja (sz) (15, 17.30); PROGRESUL (Újarad): Robin Hood (o) (10, 15, 17, 19). SOLIDARITATEA (Gáj): A csavargó (i) (15, 18). CFR (Grădiște): A második év jegyesei (fr) (15, 17, 19).

A VIDÉKI MOZIK MŰSORA

LIPPA: Cable Hogue balladája (am). INEU: Hajótöröttek az űrben (am). CHIŞINEU CRIŞ: Grandománia (fr). NAGYLAK: Tiszta kezekkel (r). KURTOS: Ovjátok az állatokat és a gyerekeket (am). PANKOTA: Kaland a Fekete-tengeren (r). SEBES: Ma este a családban táncolunk (r). SZENTANNA: Cable Hogue balladája (am). PECSKA: Szökés a majmok bolygójáról (am) ŞIRIA: Kaktuszvirág (am). VINGA: Viszontlátásra, Chips úr! (a) BUTTYIN: Ma este a családban táncolunk (r).

HÉTFŐTŐI

DACIA: A Mattei-ügy (o) (9.30, 11.45, 14, 16.15, 18.30, 20.45). STUDIÓ: Grandománia (fr) (10, 12, 14, 16, 18, 20). MUREŞUL: A sorompó (r) (10, 12.30, 15, 17.30, 20). IFJÚSÁGI: Szabad madár (b) (11); Cable Hogue balladája (am) (14, 16, 18, 20). PROGRESUL (Újarad): Különös zálog (sz) (17, 19). SOLIDARITATEA (Gáj): A csavargó (i) (18). CFR (Grădiște): Osceola (NDK) (17, 19).

A VIDÉKI MOZIK MŰSORA

LIPPA: Korda kapitány (cs). INEU: A király (sz). CHIŞINEU CRIŞ: Ismét átugrom a tócsákon (cs). NAGYLAK: Waterloo (a-o-sz). KURTOS: Sacco és Vanzetti (o). PANKOTA: Simon Bolivar (sp). SEBES: A szerelemről (sz). SZENTANNA: Az igazgató (sz). PECSKA: A szív egy magányos vadász (am). SIRIA: Hahó, Öcsi (m). VINGA: Gyula vitéz télen, nyáron (m). BUTTYIN: A határtalan szeretet ösvényén (sz).

Színház

Vasárnap, január 21-én délután fél 4 és este fél 8 órakor: Interesul general — rendkívüli előadás Amza Pellea és Viorica Popescu fellépésével.

Hangverseny

Vasárnap, január 21-én délelőtt 11 és hétfőn, január 22-én este 8 órakor az aradi filharmónia énekkara és zenekara szimfonikus hangversenyt ad.

Vezényel: **Eliodor Rău;** közreműködnek: **Emilia Petrescu** érdemes művésznő, Bukarest, **Toma Popescu,** a **Temesvári Állami** Opera tagja, **Alexandru Farcaş,** Kolozsvár.

Műsoron: **Haydn:** 92. Oxford szimfónia; **Carl Orff:** Carmina Burana kantáta vegyes karra, gyermekkarra és zenekarra.

Karvezető: **Paul Paradenco-Adameşti,** az Aradi Zenei Líceum gyermekkarát **Gheorghe Flueraş** vezényli.

Jegyek a Kultúrpalota pénztáránál.

★

Ugyanezt a műsort vasárnap, január 21-én délután fél 6 órakor Lippán is bemutatják.

Bábszínház

Vasárnap, január 21-én délelőtt fél 11 órakor: **Melodie şi ritm pe sfori.**

Múzeum

Az Arad Megyei Múzeum, Enescu tér 1 szám, telefon 164-99, hétfő kivételével naponta 11—19 óra között van nyitva. Kivételesen ma, vasárnap, január 21-én csak az 1848—1849-es forradalom állandó jellegű múzeuma, valamint a Köztársaság kikiáltásának 25. évfordulója és az Arad megyei román népművészeti időszakos kiállítások tekinthetők meg.

Beléptidíj felnőtteknek 1 lej, gyermekeknek, tanulóknak, katonáknak 0,50 lej.

Műsorunkból

Vasárnap, január 21.

8.15 Reggeli torna. 8.30 Pionírroknak. 10 Falumúsor. 11 Rendkívüli Beethoven-hangverseny Valentin Gheorghiu zongoraművész közreműködésével. 12 A haza védelmében. 12.30 Magyar nyelvű adás: Gyermekműsor: Bölcsődal; Falumúsor: Makkfalva 1973; Mérai lakodalom. 14 — 360 fokon — vasárnapi magazin. 17.10 Egyedül a világűrben — 13. rész. 17.55 Műsorismertetés. 18 Megyeközi kórusverseny. 19.20 1001 este. 19.30 Híradó. 20.10 Változások a Görgény völgyében — riport. 20.30 Naprafordó — olasz—szovjet koprodukciós film. 22.10 Balett. 22.25 Híradó. 22.35 Férfi kézilabda: Nagybánya—Minaur—Bukaresti Steaua (II. félidő).

Hétfő, január 22.

17.30 Francia nyelvtanfolyam (a 38. lecke ismétlése). 18 Otthonunk. 18.40 Színházi hírek. 19 Képes heti híradó. 19.20 1001 este. 19.30 Híradó. 20.05 Közelkép: Octav Onicescu akadémikus professzor. 20.35 Vallomás (II.) — folytatásos film. 21.25 Irodalmi szemle. 22.30 24 óra. — Ellentétek a tőke világában.

Űrhíradó

A Lunohod–2 minden berendezése jól működik

MOSZKVA.

A Lunohod—2-vel teremtett legutóbbi hatórás rádióösszeköttetés ideje alatt a holdjármű 1148 métert tett meg délkeleti irányban és 1050 méterre távolodott el a Luna—21 leszállási helyétől. Közben a földről ellenőrizték a jármű mozgási képességét és a laboratóriumi készülékek működését. A holdjárművet úgy irányították, hogy kikerülje útjában az akadályokat és módosították a sebességét is.

A holdtalaj, amelyen a Lunohod—2 áthaladt, különböző fizikai sajátosságokat mutat, helyenként szilárd, máshol, főleg a kráterek közelében, porhanyós, nehezen „járható".

A rádióösszeköttetés idején a Lunohod—2 újabb felvételeket továbbított a Holdról. A képeken világosan látszanak a holdjármű nyomai.

A TASZSZ hírügynökség beszámolója szerint, a holdjármű minden berendezése normálisan működik. A műszerkamrákban a hőmérséklet plusz 20 Celsius fok, a légnyomás 800 milliméter.

Interjú Avdujevszkij professzorral

A mozgó laboratóriummal ellátott automata állomás pótolhatatlan a komplex domborzatú holdövezetek közvetlen kutatásában — jelentette ki Vszevolod Avdujevszkij, a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának levelező tagja az Izvesztyijának adott interjújában.

A magánjáró laboratórium — mondotta — nemcsak egy bizonyos helyet vizsgálhat meg, hanem nagyobb térségeket is. Fontos szerepet játszik e tekintetben az, hogy a Lunohod-típusú készülékek — önálló energiaforrásuk révén — hosszú ideig működhetnek.

A Földről küldött állomás fedélzetén azonban a Lunohod helyét elfoglalhatják különleges teleszkópok, továbbá egy földrengés-kutató állomás, egy talajvizsgáló laboratórium vagy egy nagy erejű fúróberendezés — mondotta a szovjet tudós.

A Hold tanulmányozására három típusú szovjet automata állomást használnak — mutatott rá Avdujevszkij. A Luna—16, vagy Luna—20 típusúak talajmintákat hoznak a Holdról a másik típus a holdjárműveket helyezi el és végül vannak olyan állomások is, amelyekkel holdkörüli pályáról tanulmányozzák az égitestet. E három féle automata állomás tevékenységének kombinálásával olyan sokrétű kutatás végezhető, amely gyakorlatilag megold bármilyen feladatot a Hold tanulmányozásával kapcsolatosan. A jövőben olyan sztacionárius holdlaboratóriumokat készíthetünk, amelyek rendkívül hosszú ideig végezhetnek komplex tudományos kutatásokat.

Hasonlóképpen folyik majd le a Venus és a Mars tanulmányozása is — mondotta a szovjet tudós. A Mars—2 és Mars—3, valamint a Mariner—9 állomás repülése beigazolta, hogy a mesterséges holdak hatékony eszközök a bolygók kutatásában. a Mars—3 állomás sima leszállása pedig bebizonyította, hogy különböző típusú automata állomások küldhetők a Mars felületére.

A Mariner—9 „tudósítása"

WASHINGTON.

A Mariner—9 amerikai űrszonda által közvetített adatok arról tanúskodtak, hogy az utóbbi időben általánosan elfogadott elméletekkel ellentétben a Marson létezhetnek az élet bizonyos formái. A NASA szakembereinek sajtókonferenciáján bejelentett fenti következtetés alapjául az a megállapítás szolgál, hogy bizonyos korszakban a Marson létezhetett cseppfolyós állapotú víz. A Mariner—9 által közvetített képek és más adatok szerint a bolygó felszínén számos olyan csatorna létezik, amelyet kétségtelenül vízfolyások alkottak. A nagyobb csatornákat gleccserek gyors olvadása okozta, a folyókhoz hasonlóan kanyargó többi csatorna pedig valószínűleg esőzések következtében keletkezett (jelenleg a bolygó éghajlata olyan hideg, hogy víz csak jég formájában létezhet). A bolygó szabálytalan pályája folytán a hőmérséklet három ciklus szerint váltakozik. Az első ciklus minden 50 000 évben; a második minden 90 000. évben, a harmadik minden kétmilliomodik évben következik be.

Az űrszonda által közvetített adatok szerint a Mars általában dinamikusabb, mint ahogy eddig hitték. Felületén hatalmas vulkánok vannak, amelyeknek kráterei meteorok rombolták szét. Ezeknek korát mintegy 3 milliárd évre becsülik. Ugyanakkor léteznek fiatalabb vulkánok, teljesen ép kráterekkel. Koruk valószínűleg pár százmillió év. Ebből arra következtetnek, hogy a bolygónak még van izzó magja, sőt, föld alatti vulkánikus tevékenység lehetősége sem kizárt.

INNEN—ONNAN

NEM LESZ TOBBÉ HIMLŐJÁRVÁNY

Ha a jelenlegi erőfeszítések ugyanolyan ütemben folynak, még 1975 előtt teljesen megszüntethető a himlő az egész világon — állapította meg egyik jelentésében az Egészségügyi Világszervezet (EVSZ). Az EVSZ Végrehajtó Tanácsa hangsúlyozza, hogy a himlő elleni küzdelem eredményei nagyon biztatóak, de ugyanakkor rámutat, hogy néhány ázsiai és afrikai országban még 1972-ben is volt himlőjárvány.

MÚZEUMFOSZTOGATOK

A szicíliai Gela helység múzeumából elraboltak 800 ókori érmet. Négy álarcos az éjszaka leple alatt hatolt be a múzeumba, lefegyverezte a két őrt és magával vitte a másfél milliárd olasz líra értékű régészeti kincset.

A LOCK NESS-I REJTÉLY

Yoshio Ko japán producer bejelentette, hogy 500 000 dollár jutalmat ad annak a személynek, aki elfogja Nessie-t — a skóciai Lock Ness-tó állítólagos szörnyét. Yoshio Ko szerint a szörny elfogása céljából az első „komoly kísérletet" radarral és kábítószeres lövedékekkel felszerelt francia tengeralattjáró segítségével hajtják végre. Ezúttal remélhetőleg tisztázódik a Lock Ness-i rejtély.

MINUSZ 64 FOK JAKUTFÖLDÖN

Minusz 64 C-fok hideget mértek Ojmjakonban, az északi félteke hidegpólusán, ami még errefelé is szokatlan. Szovjet Jakutföld e vidékének lakosai ilyen hidegre nem emlékeznek. Ojmjakon rajon közigazgatási központjában, Usztry-Nyerában minusz 62 fokot mutatott a hőmérő.

HÓVIHAR SKÓCIÁBAN

Továbbra is kedvezőtlen az időjárás a brit szigeteken. Észak-Írországban például az áradások zavart okoztak a közúti szállításban, több családot el kellett költöztetni. Skóciában hóvihar dühöngött. Több szombatra programált sportesemény el kellett halasztani.

AZ EVSZ ÚJ VEZÉRIGAZGATÓJA

Pénteken az Egészségügyi Világszervezet vezérigazgatójává nevezték ki az 50 éves Halban Mahler dán orvost. Elődje, a brazil Marcelino Candau húsz évig intézte a világszervezet ügyeit. Az új vezérigazgatót májusban iktatják be hivatalába.

ÁRADÁS BRAZÍLIÁBAN

Brazíliában a felhőszakadások okozta áradások teljesen elzárták a külvilágtól a 60 000 lakosú Corumba várost, valamint Matto Grosso állam több tucatnyi települését. A mocsárvidékeken a víz magassága elérte a 6 métert. A helyi hatóságok bejelentették, majdnem egymillió szarvasmarha pusztul el, ha a napokban nem húzódik vissza a víz.

Időközben az erősen veszélyeztetett Rio de Janeiro környékén javult a helyzet.

Jó reggelt, Lengyelország!

2. A történelem útján

Utijegyzetek

Ha megkérdezzük lengyel barátainktól, hogyan és miként is kezdjük barangolásainkat hazájukban, a történelmi úttal ajánlják.

Mindannyian, kivétel nélkül, hisz a mai lengyel ember életérzése, hétköznapja, öröme, bánata sem érthető meg, ha nem járjuk végig legalább gondolatban elődei útját, az első kenézségek patinás városaitól Wars, az öreghalász, és Sawa, a halászleány modern legendájáig, s azon át napjaink valóságáig.

A Duna-medence népeinek mostoha történelmi sorsa jut eszembe: mennyi minden közös népeink történelmében, mennyire egyek vagyunk a függetlenségért és szabadságért vívott harcaink emlék-keresésében!

Gnezno — alig 50 000 lakosú város, de mi mindent szimbolizál ez a magyarul fészket jelentő elnevezés Lengyelország tájain!

Az első főváros büszkeségét, mely később megteremtette a maga sajátos csodaszarvas-legendáját — igen úgy beszélik, innen indult el az a három szláv testvér, akik az égtáj három irányában államokat alapítottak; az első koronázási templomot, mely tiszta gótikájával ma is az építészek tanítómestere; patinás utcákat és épületeket, modern, falujáró színházat, szerkesztőséget, a könyv és sajtóterjesztés nemzetközi klubját, ahol finom expresszkávé mellett hívta meg Maciejwcka asszony kiállításra általam az aradi képzőművészeket.

A második fővárost, Poznant, — a Poznanska Gazeta 170 000-res példányszámú napilap szerkesztőségének vendégeként — alaposabban megismerhettem.

A félmilliós már-már világvárosban, otthoni hasonlóságokat keresek.

Mert a Sztári Rinok történelmi kövein lépkedve barátaim elmondják, hogy — akárcsak Aradnak, ők már jártak nálunk — fejlett szerszámgép- és vagongyára van többek között, s az emberek legalább annyira bolondjai a futballnak, mint a Maros-parti városiak.

Az N. mérnökcsalád vasárnap délelőttjén izgultam végig a Gornik és a Varsói Légia összecsapását.

Nyolc-tizen is lehetünk a képernyő előtt, teát iszunk s természetesen nem a Légiának drukkolok...

Poznant különben sokmindenről ismeri a nagyvilág: nemzetközi őszi vásairól ugyanúgy, mint az ötévenként megrendezésre kerülő Vlenyavszkij hegedűversenyről, kitűnő operájáról, világjáró gyermekkórusáról, egyedülálló hangszermúzeumáról, a szállodákról melyekben újra és újra visszatérő, angol, orosz, francia, román, magyar szót szinte mindennap hallhat az ember.

A világ barátságos, ha van közös célunk, sokan elférünk egymás mellett.

Akárcsak Krakkóban — történelmi sorrendben a harmadik fővárosban — mely talán a legkeresettebb lengyel város a turisták körében.

És nem, a legnagyobb meglepetést nem a teljesen helyreállított műemlékek okozzák, nem is a sztriptiz, hanem valami más, melyben mélyebb értelmet kereshetünk.

Fönn, a Wawel-hegyi királykastély termeiben barangolok, ezúttal egyedül, elmerengve, egy föld alá vivő kőlépcsőre bukkanok. A palota alatt eltévedve az uralkodói kripták között, nem messze Báthory sírjától, megpillantom a Mickiewiczét.

Költő az uralkodók között — mennyire szeretnie kell egy népnek irodalmát, hogy legnagyobb uralkodóival egy helyre temettesse a költőt!

Aztán eszembe jutnak sorra a lengyelországi városok: a költők és írók szobrai mindenütt ott állnak a tereken, jelezve, hogy az irodalomtörténet szorosan hozzátartozik Lengyelország történetéhez.

Pedig nem egynek, többek között a később Nobel-díjat kapott Sienkiewicznek is, megtiltották hogy lengyeltárgyú műveket írjanak, félve hatásuktól, a nemzeti ébredés veszedelmétől.

És ő, a géniusz, Quo Vadis-ával bebizonyította, hogyan lehet nemzeti ébredést hirdetni ártatlan történelmi témával is.

Néró alakjában talán a későbbi Nérókat is megsejtette, akik őrületükben már nemcsak egy várost gyújtottak fel, hanem az egész világot.

Többek között Varsót is, melyet el akarlak törölni a föld színéről.

Este van, amikor a vonat befut a modern világváros állomására. D. az angolhumorú újságíró kinyújtja karját a tornyok felé s megszállottként emel emlékeivel a háború utáni Varsó hangulatába:

— És tudod, csak jöttek a külföldiek és csodálkoztak. Mit akarunk mi mit akarunk ezzel a romhalmazzal? A kőtaragók, a műemlék-helyreállítók a kőművesek nem értették min csodálkoznak. Közülünk senki sem értette. Mert hisz igaz: milliókat költöttünk a restaurációra, szegények voltunk s talán mást is csinálhattunk volna kevéske pénzünkkel, de mi hittük: városaink jellegét meg kell őrizni, műemlékeinket vissza kell állítani, mert azok a mieink, azok elpusztíthatatlanok. És csak kalapáltunk, míg meg nem született az igazi, történelmi, de új Varsó az igazi, történelmi, de új Lengyelország.

A kultúrpalota harmincadik emeletének kilátójában állok. Alattam a Visztula kanyarog, Wars és Sawa városa éli milliós hétköznapi életét, a mait, a szocialistát, a szabadot. Az utcákon gyönyörű lengyel asszonyok — nem tévesz a hír, szépségük, eleganciájuk mellett nem mehet el közömbösen az ember.

KILIN SÁNDOR

APRÓHIRDETÉSEK

ELADÓ sürgősen azonnal beköltözhető ház, érdeklődni Bumbaculul utca 3 szám, 2. lakás.

(50)

ELADÓ azonnal elfoglalható kertes magánház, Dimitrov utca 224.

(56)

ELADÓ nagyméretű téglagyártáshoz való, jó teljesítményű, kézi prés, telefon 1-69-14.

(46)

ELCSERÉLNÉM szatmári kétszobás blokklakásomat hasonló aradival. Felvilágosítások Aradon, telefon 7-30-34.

(52)

ELCSERÉLNÉM kétszobás első emeleti központi blokklakásomat 3—4 szobásért. Telefon 1-42-01, 18 óra után.

(53)

ELCSERÉLNÉM egy szoba, konyha, mellékhelyiségből álló lakásomat hasonlóval, vagy garzonlakással Temesváron. Felvilágosítások Aradon, Clujului utca 44.

(54)

KERESEK bejárónőt 9—16 óráig, 400 lejt fizetek. Bariţiu utca 33/a kapuval szemben.

(60)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik a nehéz órákban, a drága feleség, anya, testvér, sógornő,

PĂUNESCU ZELMA

elvesztése alkalmával mellettünk voltak, jelenlétükkel, virágokkal, táviratokkal részvétüket fejezték ki s mélységes fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.

A gyászoló Dr. Păunescu, ing. Weber, Lăcraru családok

(57)

Hasznos megbeszélések a román-francia vegyesbizottság 5. ülésszakán

A francia pénzügyminiszter ebédet adott a román küldöttség tiszteletére

PÁRIZS. — Paul Diaconescu. az Agerpres tudósítója jelenti:

Pénteken folytatta munkálatait a román—francia gazdasági, tudományos és műszaki együttműködési vegyesbizottság ötödik ülésszaka. A munkálatokat a vegyesbizottság két társelnöke, Manea Mănescu. a Minisztertanács alelnöke, az Állami Tervbizottság elnöke és Valery Giscard d'Estaing gazdasági és pénzügyminiszter vezette.

A bizottság megvizsgálta az előző ülésszakon kidolgozott együttműködési akcióprogram teljesítésének stádiumát és a vegyes szakbizottságok és csoportok tevékenységét. A bizottság intézkedéseket állapított meg a kereskedelmi kapcsolatok bővítésére, a gazdasági. ipari és műszaki-tudományos együttműködés fejlesztésére és újabb terveket dolgozott ki a gépipari, vegyipari, bányaipari, kohóipari együttműködés és a tudományos együttműködés terén.

Pénteken Manea Mănescu elvtárs, a Minisztertanács alelnöke újabb munkatalálkozón tárgyalt Valery Giscard d'Estaing gazdasági és pénzügyminiszterrel. Ugyanaznap Manea Mănescu elvtárs tárgyalt Andre Betancourt-ral, a Külügyminisztérium kiküldött miniszterével.

A szívélyes légkörű megbeszélésen részt vett Constantin Flitan, Románia párizsi nagykövete és Francis Levaseur, Franciaország bukaresti nagykövete.

Péntek délben Valery Giscard d'Estaing gazdasági és pénzügyminiszter ebédet adott a Manea Mănescu elvtárs vezette román gazdasági küldöttség tiszteletére. Részt vett Robert Poujade, a miniszterelnök mellé kirendelt természet- és környezetvédelmi miniszter, Rene Montjoie tervügyi főbiztos, Lucien Neuwirth, a szenátus francia—román baráti parlamenti csoportjának elnöke. Ebből az alkalomból Valery Giscard d'Estaing és Manea Mănescu rövid beszédet mondott.

Ismét beiktatták tisztségébe Nixon elnököt

Szombaton Washingtonban ünnepélyesen beiktatták tisztségébe a másodszor megválasztott Nixon elnököt. Az USA elnöke ez alkalomból a hagyományoknak megfelelően beszédet mondott.

A világbéke megszilárditásáról szólva, Richard Nixon úgy értékelte, hogy a háború utáni időszakban 1972-ben történt a legjelentősebb haladás a tartós világbéke felé. Ezzel összefüggésben többek között megemlítette pekingi és moszkvai látogatásait, amelyek elősegitették új, tartós kapcsolatok kialakulását a világ országai között. Az elnök leszögezte, hogy az USA tiszteletben fogja tartani szerződéses kötelezettségeit, s ugyanakkor betartja azt az elvet is, hogy „egyetlen országnak sincs joga ahhoz, hogy erőszakkal rákényszeritse más országokra akaratát vagy uralmát". Elmúlt az az idő — mondotta Nixon elnök —, amikor Amerika bármely ország konfliktusát saját konfliktusának tekintette, vagy pedig felelősséget vállalt bármilyen más ország sorsáért; elmúlt az az idő, amikor Amerika mondta meg más országok népeinek, hogyan oldják meg saját ügyeiket. Mint ahogy tiszteletben tartjuk minden egyes nemzet jogát ahhoz, hogy maga döntsön jövőjéről — mondotta az USA elnöke —, ugyanúgy elismerjük, hogy minden egyes nemzet maga felelős saját jövőjéért.

Nixon elnök állást foglalt „egy olyan békerendszer mellett, amelyben a gyengék is ugyanolyan biztonságot élveznek, mint az erősek; amelyben mindenki tiszteletben tartja másoknak azt a jogát, hogy eltérő rendszerben éljenek".

Az indokinai háborúval foglalkozva Nixon elnök hangoztatta, hogy „Amerika leghosszabb és legnehezebb háborúja végéhez közeledik".

Az elnök a továbbiakban hangoztatta: megvan a lehetőség arra, hogy fokozottabb erőfeszitések történjenek egy jobb oktatás, jobb egészségügyi hálózat, jobb lakásviszonyok és közlekedés, egy tisztább környezet érdekében. „Nem teszek semmiféle ígéretet, hogy a kormány megoldásokat talál mindezekre a problémákra" — mondotta az elnök. Hozzátette, hogy az amerikaiak túl hosszú ideig ebben a tévhitben éltek holott az amerikai belső problémák megoldása az egész nemzet erőfeszitéseitől függ.

A külföldi sajtóból

A libanoni gazdaság idei távlatai

A tavalyi gazdasági eredmények végleges statisztikai adatainak a hiányában is elmondhatjuk, hogy a libanoni gazdaság a tavaly lendületesen fejlődött, főként három kulcsszektorban: az épitkezésben, a bankszektorban és az ipari szektorban. A sikerek okát feltárni elég könnyű: lényeges beruházások történtek a különböző gazdasági ágakban, a fejlődési ütem az elmúlt évekhez képest tavaly volt a leggyorsabb.

A libanoni gazdaság azonban elég érzékenyen reagált a főként amerikai dollárban jelentkező likviditásokra. Minthogy gazdasági élete elsősorban behozatalra van berendezkedve, belföldi viszonylatban eléggé csekély mértékben korlátozhatta a világszerte tapasztalható infláció következményeit. Ezekkel csak a Nemzetgazdasági Minisztérium különböző szolgálatai vehették fel a harcot. Kétségtelen, hogy a pénzügyi helyzet alakulását a jövőben állandó jelleggel és szigorúan ellenőrizni kell. Másodsorban, globális gazdasági és pénzügyi politikát kell kidolgozni az állandóan változó, a gyors ütemű gazdasági fejlődés számára olykor hátrányos konjunktúrának megfelelően. A libanoni szakemberek 1973-ra az infláció nagyobb fokú korlátozását helyezték kilátásba, s remélik, hogy a közeljövőben leküzdhetik az infláció okozta nehézségeket.

Libanoni gazdasági körökben minden esetre úgy vélekednek, hogy a tavalyi sikerek birtokában megfelelő körültekintéssel kell kezelni az idei gazdasági távlatokat. Az épitkezési szektorban, amely a gazdasági beruházások körülbelül 50 százalékát kapta meg, a tavalyi eredmények mintegy kárpótolták az előző esztendők stagnálását. Az idén nem ugrásszerű, hanem normális fejlődést kell elérni ebben a szektorban.

1973-ban számos, már régóta előkészületben lévő törvénynek kell életbe lépnie. Mértékadó körökben úgy vélekednek, hogy egyes gazdasági, illetve pénzügyi vonatkozású törvénytervezeteket haladéktalanul el kell fogadni.

A libanoni szakemberek véleménye szerint az évkezdet gazdasági szempontból jó, csupán a valutáris problémák okoznak némi gondot. Noha az arany- és erősvaluta-fedezet megfelelő, a vásárlóerő belföldi viszonylatban gyengülhet. Ezt az iparcikkek exportjának, a turisztikának fejlesztésével lehet ellensúlyozni.

Libanonnak tehát minden lehetősége megvan ahhoz, hogy biztositsa magának az idén legalább a tavaly elért gazdasági fejlődési szintet.

(L'Orient-Le Jour)

A csehszlovák — nyugatnémet kapcsolatokról

A CTK hirügynökségnek adott interjújában Bohuslav Chnoupek, a CSSZK külügyminisztere rámutatott, hogy kormánya nagy érdeklődéssel vette tudomásul Willy Brandt kancellár január 18-i kormánynyilatkozatát, elsősorban a nyilatkozatnak a Németország SZK és a Csehszlovák SZK kapcsolataira vonatkozó részét, amely hangsúlyozza, hogy a két ország kapcsolatait szerződés kellene hogy szabályozza, mindkét országot mentesítve a müncheni megállapodás terhétől. A csehszlovák fél — mondotta a miniszter — bármikor kész újra felvenni a tárgyalásokat, amelyeket a nyugatnémet fél javaslatára a múlt év nyarán megszakitottak. A csehszlovák—nyugatnémet kapcsolatok szabályozásának közös megvizsgálása, beleértve az úgynevezett müncheni megállapodás megsemmisitésének kérdését is, megfelel mindkét fél érdekeinek — mondotta a CSSZK külügyminisztere.

Kínai — zairi közlemény

Az Új Kina hirügynökség közzétette a Mobutu Sesze Szeko zairi elnök január 10 és 20 közötti kínai látogatásáról kiadott közleményt.

Kina és Zair a köztük lévő társadalmi és ideológiai különbségek ellenére — hangzik a közlemény — a szuverenitás és területi integritás tiszteletben tartása, a kölcsönös meg nem támadás és a belügyekbe való be nem avatkozás, az egyenlőség, a kölcsönös előnyök és békés egymás mellett élés elve alapján fejleszteni kívánja baráti és együttműködési kapcsolatait. A kínai—zairi együttműködés valamennyi területén kinálkozó lehetőségeit megvizsgálva, a két ország képviselői gazdasági és műszaki kooperációs megállapodást, kereskedelmi egyezményt irtak alá és egy elvi megállapodást légi és tengeri utak megnyitásáról, s megegyeztek, hogy fokozzák tudományos, műszaki és kulturális csereakcióikat.

LEGFRISSEBB HÍREINK

Összetűzés a sztrájkolók és a rendőrség között

E héten, alig 24 órával a tárgyalások felújitása után, újra megszakadtak a kohászati kollektiv munkaszerződések meghosszabbitásával kapcsolatos tanácskozások. A tárgyalások újbóli megszakadása amiatt következett be, mivel a kis és közepes nagyságú kohászati magánvállalatok zömét tömörítő ipari szövetség elfogadhatatlannak minősitette a fémipari munkásoknak az életkörülmények javitását célzó követeléseit.

Az ANSA olasz hirügynökség szintén megállapitja, hogy a „szakszervezeti feszültséget fokozza a kohászok országos munkaszerződésének felújitásával kapcsolatos nehéz probléma". Közli továbbá, hogy a torinói FIAT és Lancia autógyárakban összetűzésekre került sor a sztrájkoló munkások és a rendőrség között.

Az új izlandi halászati övezetben tartózkodó körülbelül 40 angol halászhajó tulajdonosai csütörtök este ultimátumszerűen követelték az angol kormánytól, hogy küldjön ki hadihajókat a halászhajók védelmére. Mint ismeretes, az izlandi parti őrség és a nemrégiben 50 mérföldre kiterjesztett halászati övezetbe behatolt angol halászhajók között több incidens történt.

Londonban sürgős megbeszélést tartott Joseph Godber földmüvelésügyi miniszter a halászhajótulajdonosok képviselőivel. Az angol hatóságok elhatározták, hogy erélyesebben fellépnek az incidensek ügyében, de hadihajókat nem voltak hajlandók kirendelni.

★

A japán külkereskedelmet támogató szervezet (JETRO) elhatározta, hogy ez év őszén megrendezi első ipari kiállitását a Koreai NDK-ban. Április 1-től a JETRO állandó kirendeltséget nyit a Lengyel NK-ban és a Német DK-ban, hogy előmozditsa a gazdasági és kereskedelmi cseréket az emlitett két országgal, valamint más szocialista országokkal.

★

A Prensa Latina a quitoi kormány hivatalos közleménye alapján jelenti, hogy az ecuadori haditengerészet Galapagostól 40 tengeri mérföldre, Ecuador territoriális vizein elkobozta az észak-amerikai zászló alatt hajózó Ciudad de Panama halászhajót.

A kormányközlemény szerint a San Diego-i (Kalifornia) Caraibe Master Inc társaság tulajdonában lévő halászhajón több mint 50 tonna hal volt.

Mint ismeretes, Ecuador, Peru és Chile 200 tengeri mérföldben akarja megállapitani felségvizeinek határát, az Egyesült Államok viszont csak a 12 tengeri mérföldes határvonalat ismeri el.

Újabb ülést tartott Panmunzsonban a koreai katonai fegyverszüneti bizottság. A Koreai NDK képviselője erélyesen tiltakozott amiatt, hogy az amerikai katonai hatóságok a fegyverszüneti egyezmény előirásaival szöges ellentétben hadihajót vezényeltek Dél-Koreába. Amint a Koreai Központi Távirati Ügynökség megjegyzi, előzőleg tekintélyes számú amerikai vadász- és bombázórepülőgép, valamint jelentős mennyiségű korszerű fegyver és haditechnikai eszköz érkezett Dél-Koreába.

Fam Van Dong fogadta a Béke Világtanács küldöttségét

Amint a VNA hirügynökség jelenti, Fam Van Dong, Vietnam DK Minisztertanácsának elnöke fogadta a Béke Világtanács küldöttségét, élén Rames Chandra főtitkárral.

Rames Chandra egy sajtóértekezleten felhivta a világ népeit, továbbra is támogassák a vietnami nép igazságos harcát, és követeljék az amerikai kormánytól, hogy haladéktalanul irja alá a vietnami békeegyezményt.

Párizs

A szakértők tanácskozása

Szombaton a párizsi Saint-Nom-la-Breteche külvárosban ismét tanácskoztak Vietnam Demokratikus Köztársaság és az Egyesült Államok küldöttségének szakértői.

A két küldöttséget Nguyen Co Thst, Vietnam DK külügyminiszter-helyettese, illetve William Sullivan, az USA külügyminiszter-helyettese vezette.

Vörös Lobogó szerkesztősége: Republicii út 81. szám. Telefon 124-14, 110-92, 139-67, 151-67, 146-74. Kiadóhivatal: 128-34. Nyomda: 120-77. Ip. Arad. 40 168